

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an . . . . . 4 coroane.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia” Iosif Marshall, Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERATE:

se primesc la biroul administrației, (strada Poplăcii nr. 15).

Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani, a treia-ora 10 bani

De preste săptămână.

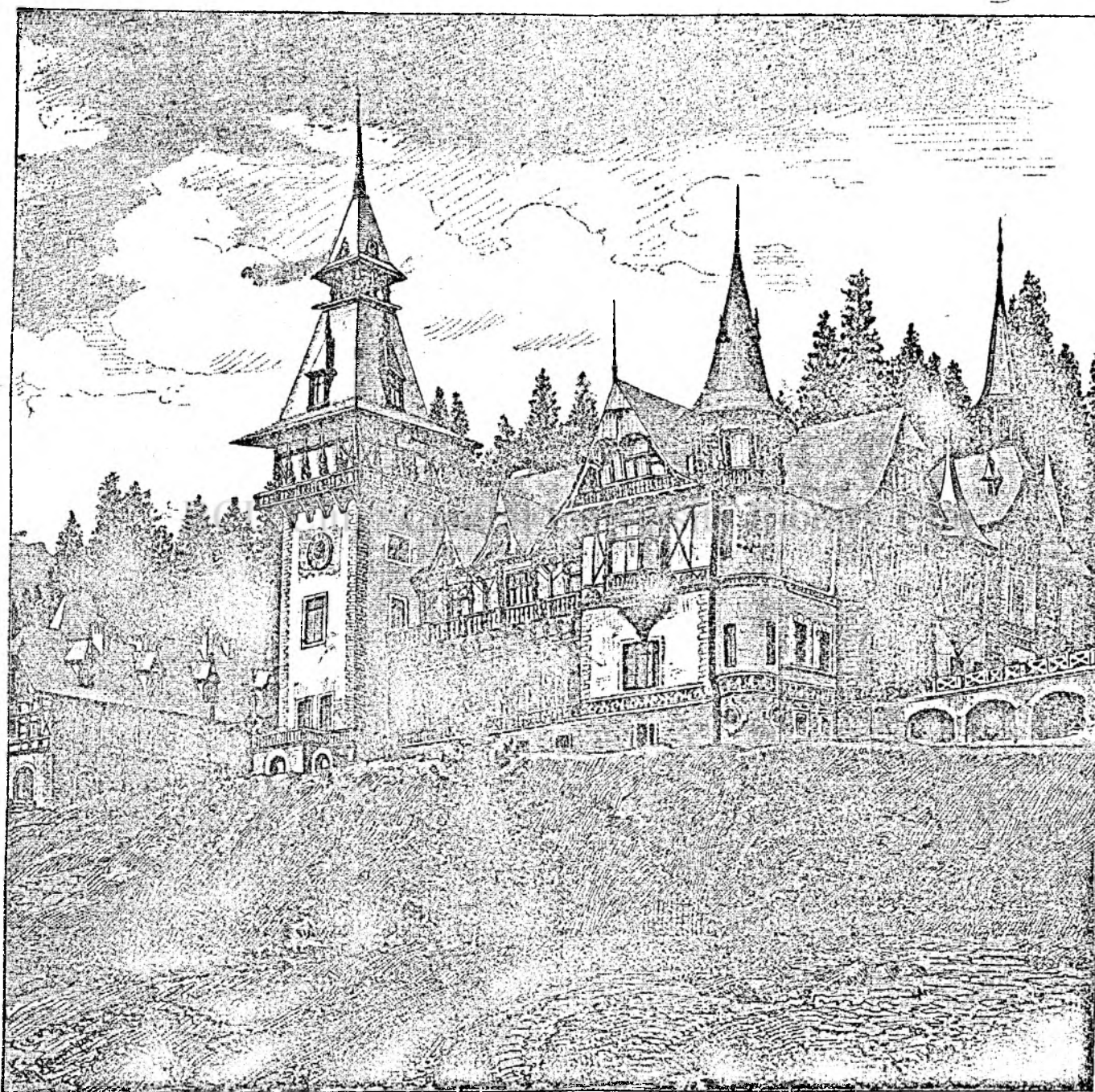
S'a ținut în Budapesta ancheta asupra proiectului reformei învățământului popular; metropoliții nostri, Dr.

Castelul Peleş din Sinaia.

— Vezi ilustrația. —

Foile din România aduc știrea, că curtea regală română și-a luat săptămâna aceasta rezidența (locuința) de vară la Sinaia. De-

Dintre toate însă cel mai mare și mai elegant e Castelul Peleş, al familiei regale, zidit în mijlocul brazilor, la poalele muntelui Buceci, a cărui iconă o dăm în numărul nostru de azi.

CASTELUL PELEȘ DIN SINAIA.

Mihalyi și Metianu au vorbit contra proiectului.

*

S'a pornit de nou mișcare pentru recunoașterea Românilor din Turcia, ca naționalitate deosebită.

*

În războiul dintre Japonezi și Ruși, Japonezii au câștigat o mare învingere, lângă Kinciu. Aici a fost lupta cea mai mare de până acum în acest războiu; din ambele părți au căzut mai multe mii de oameni. Japonezii înaintază spre Port-Arthur. Kuropatkin grăbește a elibera orașul.

odată cu curtea s'e mută apoi pe vară în Sinaia și multe familii boeresti, în vilele frumoase de pe valea Prahovei și peste tot vara Sinaia e cercetată de mulți oaspeți, din toate părțile. Frumseța naturii atrage pe oameni aici, căci Sinaia este foarte frumoasă.

Natura a încunjurat valea în care se află Sinaia cu munți uriași și cu păduri de brădet, cu ape viiitoare, cari se reped spre Prahova, dând locului o înfățișare sălbatic-poetică, iar oamenii au înfrumusețat și ei această iconă naturală, ridicând în luminișul, ce se deschide între munți, vile în stil elegant și poetic, hoteluri, băi și alte așezăminte, cari fac mare plăcere ochiului în mijlocul sălbătăcimii naturii.

Locul, unde e așezată Sinaia era odinioară nelocuit și sălbatic, și numai cu 3—4 sute de ani înainte s'au așezat pe aici niște călugări. În veacul XVII. s'a zidit apoi mănăstirea de azi și i-s'a dat numirea de Sinaia.

Insemnătate deosebită înse și-a câștigat Sinaia prin hotărîrea regelui Carol de a-și zidi aici un castel, ca rezidență de vară. Aceasta s'a întâmplat la 1871.

Regele a vizitat, curînd după venirea sa în România, ca prinț, valea Prahovei și mănăstirea Sinaia. Locul sălbatic și pitoresc i-a plăcut atât de mult, încât la 1871 s'a hotărît să petreacă vara aici, dimpreună cu regina. Frumseța locului i-a hotărît în sfîrșit de a-și

zidul aici castelul, pe care l-au numit Castelul Peleş, după numele riuuleţului de munte, ce curge pe lângă el.

Dar' zidirea a dat dela început de mari greutăţi şi pedeci, puse parte de sălbăticia locului, parte de întâmplările mari şi hotărâtoare ale ţării. Abia în 10 ani a putut fi sfârşit castelul pe deplin. Zidirea s'a început în 1873, dar' în vremea războiului cu Turcia lucrările au stat locului şi numai în timp de pace au fost continuate. Astfel castelul a fost început de prinţul Carol, dar' a fost sfârşit de Regele încoronat al României neatârnat. Aceasta ne-o spune poezia lui Alexandri, săpată pe o placă de bronz, când a fost gata castelul:

»Eu Carol şi al meu popor
Zidit-am într'un gând şi dor
În timp de lupte — al meu regat
În timp de pace al — meu palat«.

Închis în valea sălbatică a Peleşului, castelul cu turnurile, turnuleţele, balcoanele şi cu toate formele sale drăgălaşe, se arată atât de impunător şi în o așa potrivire cu împrejurimea, încât nu ştie omul de ce se mire mai mult, de frumoasa şi sălbatica împrejurime ce-l încunjoară, sau de măreţia însăşi a castelului.

Aici, departe de sgomotul lumii, în sinul naturii, îi place Regelui, reginei şi întregii familii regale a petrece zilele de vară.

Regina poeză primblându se pe cărările şi aleele, ce se află pe lângă palat sau stând pe ţermul Peleşului şi ascultându-i şoaptele, de sigur că multe din frumoasele ei lucrări poetice literare i-s-au zemislit în minte sub impresia frumuseţii, ce se află în acest loc. Aici a scris regina-poetă »Carmen Sylva« între altele şi frumoasele »Povestile Peleşului«.

Anul trecut s'a mai adăos o aripă la castel, locuinţa micului prinţ Carol. Ea însă nu se poate vedea în ilustraţie, fiind zidită în partea din dos dela faţada, ce ne-o înfăţişează ilustraţia,

Ancheta asupra reformei învăţământului popular.

Opinia publică din Ungaria şi toate foile se ocupă cu viu interes cu proiectul ministrului de culte Berzeviczy, privitor la reforma învăţământului popular.

Ancheta sau comisia, convocată de ministru, în care au fost Capii diferitelor biserici şi alţi fruntaşi, s'a întrunit Vineri şi a ţinut şedinţe până Miercuri în săptămâna aceasta. Cei mai mulţi membrii ai anchetei au lăudat şi aprobat proiectul, în deosebi reformaţii, şi episcopul nefericiţilor Ruteni, cari îl află patriotic. Catolicii l-au combătut numai din punct de vedere confesional, ear' arhieriei nostri, metrop. Metianu şi Mihalyi cum şi episcopul sârb Lucian Bogdanovici (deşi acesta cam împăciuitor) au combătut proiectul din punct de vedere bisericesc-naţional şi pedagogic.

Escelenţia Sa metrop. Meţianu a vorbit Vineri, Sâmbătă episcopul sârbesc Bogdanovici, ear' Luni Escelenţia Sa metrop. Dr. Mihalyi.

Ancheta a fost deschisă de ministrul Berzeviczy prin o vorbire mai lungă, în care arată ideile, după cari s'a făcut proiectul şi accentuând între altele în deosebi, că prin acest proiect nu se intenţionează maghiarisarea cu

sila, nici nu vrea guvernul, ca popoarelor nemaghiare să li-se ia naţionalitatea, ci să se dea tot mai mult prilej cetăţenilor a putea învăţa limba statului.

Deschizându-se desbatere preste tot asupra proiectului, vorbesc canonicii Steinberger şi Komlossy, cari susţin, că proiectul e stricăcios bisericii, dar' încolo zic că faţă de naţionalităţi nu e destul de energic, vorbeşte apoi dep. Polonyi, din punct de vedere şovinist, ear' după el rosteşte Escel. Sa Meţianu următoarea interesantă vorbire:

Escelenţa Voastră, Dămnule Ministru!

Mult Onorată Ancheta!

Din considerare la vârsta mea înaintată, numai puţin pentru încunguirarea eventualelor neînţelegeri şi res-tălmăcirii, bine voiţi, Vă rog, a permite, ca observările, ce am a face, să le pot preda în firul notiţelor mele scrise.

Când, mult onorată ancheta, în virtutea poziţiunii şi a chemării mele, conform înaltelor datorinţe, ce le am, mă pregătesc a-mi face observările referitoare la chestiunea, ce ne preocupă, o fac ca reprezentant al bisericii răsăritene ortodoxe române, care biserică a înfiinţat şi susţine aproape 2000 de şcoale, care în edificile şcolare şi pentru provederea aceloră cu cele trebuincioase a investit milioane, şi care în raport cu starea materială a poporului, pentru susţinerea şcoalelor an de an contribuie cu sume enorme.

O fac mai departe ca fiu credincios al patriei, care aş dori ca bună-înţelegerea frăţească atât de mult trebuitoare între diferitele popoare ale ţării, să o ved neclintit stabilită şi asigurată pentru toate timpurile.

Trebue să declar însă înainte de toate, că observările, ce voi face nu vor exhausta obiectul cu desăvârşire şi nici nu se vor pute estinde la toate acelea părţi ale proiectului de sub întrebare, cari — după modesta mea părere — sunt de excepţionat, — căci durere — acel proiect numai cu câteva zile înainte de aceasta mi-s'a comunicat, când totodată am primit invitarea la aceasta ancheta şi astfel pentru studierea temeinică a acelu proiect şi preste tot a acelei afaceri atât de importante, pentru mine a fost o imposibilitate fizică.

Dar' cu toate acestea în preseara acelei zile mari şi de adânc înţeles, în care aproape cu 1900 de ani înainte de aceasta Domnul cu puterea sfântului său duh a trimes în lume pe apostolii săi ca tuturor oamenilor să le provăduiască cuvântul pe limba lor proprie, eată cu mulţumită bucuros ascultând invitarea Escelenţei Sale, am venit în mijlocul Domniilor Voastre, ca faţă de proiectul de lege ce ne stă înainte să dau în general espresiune temerilor mele isvorite din sentimentul meu religios şi din cel mai curat patriotism.

Imi susţin de altfel dreptul, ca observările mele mai amănunţite şi meritoriale să le subştern mai târziu în scris Escelenţei Sale Domnului ministru spre binevoitoare luare în considerare.

Înainte de-ce aş trece la însuşi proiectul de lege, Vă rog să-mi per-

miteţi a face câteva scurte reflexiuni referitoare la unele espresii aflătoare în motivarea proiectului.

Motivarea proiectului susţine, că nu este de lipsă şi nu ar fi nici motivat, ca comunele şi confesiunile patriotice să fie lipsite de dreptul lor de-a înfiinţa şi a susţinea şcoale. Declaraţiunea aceasta indirect conţine în sine constatarea, că în patria noastră ar putea să existe şi confesiuni nepatriotice.

Adânc întristat am cetit aceste cuvinte ale motivării, Mult Onorată Ancheta, căci eu unul nu pot crede, că în aceasta ţeară ar putea să existe şi vre-o confesiune nepatriotică, fiind-că în special credincioşii bisericii mele consideră iubirea patriei între cele dintâi virtuţi şi astfel o şi urmează.

Şi să-mi-se ierte susceptibilitatea, Mult Stimaţilor Domni, când nu pot să trec cu vederea aceea — de bună seamă neintenţionată — greşeală a motivării, că pe fiii români ai acestei ţări consecuent îi numeşte »valahi«, deşi toate legile în vigoare ale patriei noastre cunoscut numai »popor român«, nu »popor valah«. Nu pentru aceea amintesc momentul acesta, că doar' însuşi cuvântul »valah« ar cuprinde în sine vre-o dejosire, ci numai pentru-că această abatere dela usul sacţionat prin lege ar putea uşor să producă neînţelegeri şi îngrijiri neîntemeiate.

(Va urma).

Adunare comitatensă. Luni în 6 Iunie c. se va ţinea adunarea generală ordinară de primăvară a comitatului Sibiu. La ordinea zilei sunt 114 obiecte, dintre cari amintim: Raportul vice-comitelui despre starea administraţiei. Intregirea prin alegere a postului vacant de prim-pretor al cercului Sasbebes şi eventual a altor posturi, ce vor deveni vacante. Nou statut despre darea de câni în comitat, diferite rapoarte, petiţiuni etc.

Liga. Congresul ligei culturale s'a deschis în ziua întâiu de Rusalii. Erau reprezentate 24 de secţii, prin delegaţi. Secretarul Florescu ceteşte raportul anual, în care se amintesc între altele câteva dăruii însemnate pentru Ligă. A doua zi de Rusalii s'a mai ţinut o şedinţă.

Banffy deputat. Vestitul fost primministru, baronul Banffy, întemeietorul şi capul noului partid »Partid nou«, şi-a pus candidarea de deputat dietal în cercul vacant al Seghedinului. Alegerea a fost Marţi, în 31 Mai, c. şi s'a sfârşit cu învingerea Banffyştilor, fiind ales br. Banffy de deputat cu majoritate de voturi. E de însemnat, că acest cerc a fost întotdeauna credincios guvernamental, dar' acum a ales pe Banffy, care din Saul făcându-se Paul, luptă acum pentru teritoriu vamal neatârnat şi armată maghiară şi e duşman prim-ministrului Tisza.

AVIS.

Prin această facem cunoscut iubitorilor nostri cetitori, că în luna aceasta redacţia şi administraţia »Foi Poporului« cum şi tipografia noastră se va muta din localul de acum, în Strada Măcelarilor, Nr. 12, lângă postă (în casele dlui Dr. Filip).

Răsboiul dintre Rusia și Japonia.

Joi, în săptămâna trecută, s'a dat lângă orașul Kinciu lupta cea mai mare de până acum dintre Ruși și Japonezi. Rușii țineau cuprinse înălțimile Naosao, de lângă oraș, dar' după o luptă crâncenă ei au fost alungați. Lupta s'a început dimineața și la început a decurs o groaznică luptă cu tunurile. Rușii au puscat foarte bine. A intrat apoi în luptă infanteria și în o mare ploaie de gloanțe s'a contiat până seară, când Rușii s'au retras. Japonezii au avut 3:00 de soldați morți și răniți, Rușii fiind mai acoperiți, au pierdut 500 de morți și mulți răniți și le-au fost luate 78 de tunuri mari, 10 tunuri de repetiție, multe mii de puști și alt material de război. La luptă au luat parte și câteva vapoare din port.

Oastea rusească s'a retras spre Port-Arthur și în retragerea ei s'a oprit la Nankaling, dar' și de aici a fost alungată. Japonezii acum înaintază spre Port Arthur, dar' și până acolo îi așteaptă lupte grele. Ei au ocupat orașele Dalni și Talienvan, pe cari Rușii le-au părăsit. Acum sunt lupte mai mici între cei doi dușmani în întreaga Mangiuria. În o astfel de luptă au fost risipiți 2000 de Căzaci.

O telegramă mai nouă vestește, că comandantul rus Kuropatkin a plecat și el cu oastea spre Port Arthur.

DIN LUME.

În lumea mare, afară de războiul ruso-japonez, zilele aceste nu s'au petrecut întâmplări de însemnătate mai mare.

Despre unele mai mici, eată câteva știri:

În camera Franciei s'a început desbaterea asupra proiectului de lege despre serviciul militar de doi ani.

Puterea principală a Herrerilor răsculați se află în munții Wittwater. În 24 Maiu c. a fost o luptă cu răsculații, lângă riul Omurambo. Herrerii au fost puși pe fugă.

Soldatii Tibetani lucră febril la întăriturile capitalei Lassa; Englezii vor da de o împotrivire serioasă.

Românii din Macedonia.

Recunoașterea Românilor din Macedonia, ca naționalitate deosebită, cum sunt Grecii și Bulgarii, este la ordinea zilei. Fiind astfel recunoscuți Românii macedoneni, bisericile și școlile lor vor fi neatârinate de Patriarhia grecească din Constantinopol și prin aceasta se va pune temelul unui nou avânt de dezvoltare națională culturală.

Foaia frunză din Viena, »Zeit«, ocupându-se cu afacerea aceasta, zice că opiniunea publică din România urmărește cu cel mai mare interes viguroasă lucrare a guvernului român, pentru drepturile limbei române în Macedonia. Această lucrare supără pe Greci, însă succesul cuțo-vlachilor din Macedonia va avea bunul efect de a pune stavilă agitațiunii celorlalte rase și va forma o cumpănă dreaptă între poporațiunile creștine din Macedonia.

Grecii se obicinuiseră a considera pe Românii-macedoneni ca Greci. Retragerea acestora dela patriarhat înseamnă o slăbire mare pentru Greci.

Dacă guvernul român s'a adresat patriarhatului întru susținerea drepturilor Românilor, a făcut aceasta spre a nu i-se putea imputa, că n'a avut considerate față de autoritatea supremă ecleziastică.

Însă dacă patriarhatul nu voiește a da drepturi bisericești Românilor, le va da ocărnuirea turcească, spriginită de puteri (Rusia și Austro-Ungaria).

O altă foaie »Ecolul Macedoniei« care apare în București și e un apărător al Românilor-macedoneni, are informații, că cauza Românilor din Turcia e susținută și cererile lor sunt spriginite de reprezentanții puterilor dela Constantinopol.

Comandantul jandarmeriei din Macedonia, italianul de Georgis, — scrie aceasta foaie — privește cu multă simpatie chestia românească, a făcut — zice-se — un raport prin care arată însemnătatea numerică, politică și socială a elementului românesc. Prin acest raport se răstoarnă toate minciunile Grecilor și ale Bulgarilor, cari le-au răspândit despre noi. Raportul d-lui de Georgis va fi și o apărare în contra plebiscitului Patriarchiei, pe temelul căruia patriarhul se împotrivesc — ca să recunoască Românilor un cap religios.

*

Tot »Ecolul Macedoniei«, e informat, că în curând vor fi numiți în Macedonia câțiva deregători români, ear' comandantul jandarmeriei, generalul de Georgis, și-a exprimat părerea, că jandarmeria merită pentru paza trecătorilor de munte și pentru urmărirea rău-făcătorilor, trebuie să fie alcătuită numai din Români, ca unii ce cunosc pozițiunile și sunt mai apți pentru restabilirea liniștei.

Să vede, că cauza fraților noștri din Macedonia înaintază frumos.

*

În legătură cu aceasta dăm câteva date despre preoții și școlile române din Turcia, cari însă nu sunt complete:

În diferitele locuri locuite de Români în Turcia, după datele statistice se află: În Albania 12 școli românești cu 16 învățători și 6 învățătoare; de asemenea sunt 6 preoți Români și 7 cântăreți. În Bitolia sunt 29 școli, 44 institutori, 26 institutoare, 12 preoți, 1 diacon, 11 cântăreți și un dirigent de cor bisericesc. În Epir 27 școli, 25 institutori, 13 institutoare, 5 preoți și 3 cântăreți. În Salonic 28 școli, 34 institutori, 21 institutoare, 34 preoți și 10 cântăreți

Din America.

— Clubul Românilor din Cleweland. —

După-cum știut este, poporațiunea română apăsată de grelele dări și neajunsuri ce îndură în patria sa, e constrinsă pe ori-și-ce ce cale a-și câștiga mai ușor subsistența vieții sale și eventual a familiei sale în țeri străine, din care cauză e nevoit a-și părăsi patria, familia și pe ai sei. Așa este! Mulți Români au emigrat chiar și în America, numai ca să-și poată câștiga subsistența vieții, dar' cu drept cuvânt întru sudoarea feții, de oare-ce lucrul de aici în multe cazuri e nespun de greu și nu se poate asemăna cu cel din patrie.

Dar' pe lângă toate acestea bieții Români de aici, cu toate că au lucruri foarte grele, totuși în puținul lor timp de neactivitate, în timpul de nelucrare, se

nisuesc din puteri pentru a nu-și pierde limba și națiunea între atâtea diferite națiuni, se nisuesc din puteri a-și forma reuniuni de ajutorare a membrilor și reuniuni pentru cultura proprie.

Așa din fericire în 24 Aprilie a. c. întrunindu-se mai mulți Români din orașul Cleweland în localul dlui Mihailă Bărză din Seliște, au hotărât înființarea unui club român pentru înaintarea culturai și literaturii române, precum și susținerea religiunii străbune.

Așa frații Români atât de dincolo, cât și de dincoace de Carpați, dând mână de frățietate în prima ședință generală, ținută la 1 Maiu a. c. aprinși de dragoste frățescă și sublimul scop al acestui club intitulat: »Clubul Român Cleweland«, alcătuiu-și statutele bine întocmite spre acest scop, s'a organizat sub presidiul tinărului George Opincariu din Sebeșul-săsesc. Cu aceasta ocaziune s'au făcut membri ai clubului 60 inși numai din orașul Cleweland, pe lângă o taxă de înscriere de 1 taler și o cotă lunară de 25 cenți, așa încât până în present clubul dispune de un fond aproape de 80 taleri, în bani austriaci 400 coroane.

Dela prima adunare generală ordinară în fiecare Duminică — de oare-ce muncitorii numai atunci au timp liber — s'au ținut ședințe extraordinare pentru buna chibzuială a procedurii pentru înaintarea clubului, discutând afacerile clubului.

Ultima ședință s'a ținut la 2/15 Maiu. După pertractarea obiectelor, între cari a fost și aranjarea unei petreceri în favorul clubului, care s'a hotărât pe ziua de 15/28 Maiu a. c., membrii clubului se întrunesc la o masă colegială — la care Michail Bărză, cassarul, și Costică Tahopol, vice-pres. clubului au dăruit câte un butoiu de bere, — sub presidiul membrului Simion Bărză, care a încredințat cu conducerea acestei petreceri pe tinărul Ioan Minoiu din Seliște. Petrecerea a decurs în bună ordine, în decursul căreia s'au ținut multe frumoase și diferite toaste, s'au cântat mai multe pocii naționale, după cari unul dintre membri clubului, fost student în Blaj cerându-și cuvântul, a ținut o mică disertațiune despre însemnătatea zilei de 3/16 Maiu. Vorbirea a produs mare însuflețire între membri, după care membrul Ioan Crăciun luând cuvântul, face propunerea, ca aceasta să se aducă la cunoștința fraților Români de dincolo de vastul Ocean.

La petrecere era să fie joc de călușeri, dar' durere din lipsa costumelor nu s'a putut.

Despre activitatea acestui club după aprobarea statutelor conform legilor americane, se va comunica mai mult.

Ca să ne putem ajunge scopul, debili fiind ne vedem siliți a alerga la bunavoința fraților de dincolo de ocean pentru următoarele și anume:

De oare-ce înființatul club are de scop înființarea unei biblioteci, — apelăm la toți frații Români, cari dispun de opuri, cari ne făcându-le trebuința, prin redacțiia d-voastră să le doneze clubului.

Apelăm apoi la bunătatea femeilor române și cu deosebire la cele din Seliște și jur și le rugăm frumos să

nu-și pregete nici osteneala, nici spe-sele, și a ne ajuta cu niscari cămeși sau alte costume menite pentru călușeri căci și noi la timpul său le vom mulțumi.

Credem, că publicul român nu va lua în nume de rău aceasta îndrăsneală a noastră, de oare-ce suntem siliți a o face, fiind săraci și apoi ne-având cele trebuincioase însuși Domnul zice »Cere și ți-se va da«. Adresa este: »Clubul Român« Cleweland, Hermann-Street Nr. 164.
„Referentul Clubului“.

Reforma învățământului popular.

(Urmare și fine)

CAP. III.

Capitolul III. al noului proiect pentru școale, cuprinde dispoziții privitoare la plata învățătorilor și la dreptul de disciplinare, ce-l are statul asupra acestora.

Plata învățătorilor și a învățătoarelor, fie de stat, fie la școalele profesionale se statorțește cu 800 cor. pe an, al celor ajutători cu 600 cor. Afară de salariul aceasta li-se dă locuință în natură și cel puțin $\frac{1}{4}$ de jugăr grădină, sau în lipsa acestora bni de cuartir.

— Învățătorii dela toate școalele populare mai au și un adaus din 5 în 5 ani de 100 cor., care adaus devine scadent în șese rinduri și se poate urca până la suma de 600 cor.

— Autoritățile superioare ale școalelor populare comunale și profesionale sunt datorare a se îngriji, ca în timp de 9 luni dela intrarea în vigoare a acestei legi, să întregască salariul învățătorilor aplicați la școalele ce le întrețin, la suma de cel puțin 800 cor., ear' al celor ajutători la 600 cor. Dacă însă n'ar fi în stare să facă aceasta, sunt datorare, în timp de 3 luni, a cere dela ministrul de culte și instrucțiune publică, prin comisiunea administrativă, acoperirea sumei trebuincioase (§. 38). În cas contrar, minimul salariului se asigură în sarcina profesiunii, care susține școala.

— Ori-ce post de învățător, căruia 'i se dă ajutor dela stat, sau pentru care s'a cerut astfel de ajutor, trebuie să se ocupe prin concurs regulat. Concurenții sunt datorii a-și dovedi prin documente calificația legală, cetățenia ungară și că sunt capabili a propune limba maghiară.

Dacă statul contribuie cu suma de peste 120 cor. la întregirea salariului învățătorului comunal sau profesional, aplicarea învățătorului atiră dela aprobarea ministrului.

Dacă statul contribuie cu cel puțin 800 cor. la salariul vr'unui învățător comunal sau profesional, pe un astfel de învățător îl numește ministrul.

— Contra ori-cărui învățător dela școala populară, ori are ajutor dela stat, ori nu are, comisiunea administrativă este îndreptățită a deschide procedură disciplinară în următoarele casuri: a) dacă neglijă instrucțiunea limbii maghiare; b) dacă se folosește în școală de cărți oprite; c) dacă urmează direcție contrară statului; d) dacă se ocupă cu afaceri de emigrare.

— Dacă din cauzele amintite vr'un învățător dela o școală comunală sau profesională a fost scos din post, postul său e ocupat prin numire din partea ministrului de culte și instrucțiune publică, fără a mai asculta autoritatea școlară profesională, dar' cu rezerva, ca învățătorul să aparțină profesiunii, al cărei caracter îl are școala.

— Dacă învățătorul unei școale comunale sau profesionale a fost în două rinduri destituit din post prin sentință disciplinară, stă în dreptul ministrului de culte și instrucțiune publică, a închide școala comunală sau profesională și în locul ei a întemeia școală de stat.

— Învățătorul unei profesiuni, care primește întregire de salariu, ori adaus cuincuenal dela stat, nu poate fi scos din post de autoritatea profesională, decât atunci, dacă sentința e aprobată de ministru.

— Învățătorul școalei populare de ori-ce caracter, e dator a depune înaintea autorității școlare competente jurământ, prin care jură credință casei domnitoare, constituției Ungariei și că-și va împlini conștientios deregător sa.

Cum vedem, unele măsuri cuprinse în acest capitol taie în constituția bisericilor, făcând atirători pe învățători aproape numai de stat.

CAP. IV.

Mai adânc taie în drepturile bisericilor dispozițiile cuprinse în paragrafi (49—76) capitolului IV. în care se statorțește modul de pregătire și calificație a învățătorilor. În deosebi calificațiunea o ia statul cu totul în mâinile sale.

Eată măsurile mai însemnate:

Cursul de învățământ la preparandii este de 4 ani. În preparandiile profesionale, în cari nu se propune ungurește, limba și literatura maghiară trebuie să se propuie ungurește și cel puțin în atâtea ore, în câte se propune în preparandiile ungurești.

Esamenul de calificație învățătoarească constă din 2 părți: din esamenul fundamental care stă în strinsă legătură cu studiile terminate în institutul preparandial și care înbrățișează mai ales obiectul culturii generale, și din esamenul de calificație special, care servește la constatarea capabilității de învățător și educator.

Ca cineva să poată fi învățător definitiv, trebuie să facă amândouă aceste esamene. În deosebi la ori-ce școală nu vor putea fi aplicați ca învățători (învățătoare) ordinari, decât aceia, cari au făcut cu succes esamenul special de calificație înaintea unei comisiuni de stat. Numai astfel de învățători pot să fie primiți între membri ordinari ai reuniunii de pensionare. Esamenul special de calificație se face în limba maghiară și între obiectele acestui examen sunt, afară de pedagogie, religia și morala, limba și literatura maghiară, istoria și geografia patriei, constituțiunea. Candidatul, care și-a făcut studiile într'un institut de pedagogie nemaghiar, poate să depună esamenul din religie și morală, din pedagogie și eserciții pedagogice în limba respectivului institut, dar' din predarea limbii maghiare numai ungurește. Esamenul e liber de taxă.

Ministrul de culte și instrucțiune publică organizează pe lângă fiecare preparandie o comisiune de esaminare specialistă. La preparandiile profesionale comisiunea aceasta constă dintr'un președinte numit de ministru, cerând și părerea respectivei autorități profesionale, dintr'un președinte suplent și din membrii aprobați, respective numiți de ministru în chipul arătat. Membrii aleși de autoritatea profesională nu pot să fie mai mulți, decât membrii numiți de ministru. Dacă candidatul nu posedă limba maghiară în măsură de a o preda, presidentul comisiunii este dator a refusa subscrierea diplomei și a cere, ca candidatul să fie trimis înaintea altei comisiuni de esaminare.

Candidatul, care a căzut de două-ori la esamenul special de calificație, nu mai poate fi admis la acest examen.

CAP V.

Capitolul din urmă (§-ii 77—80) al proiectului cuprinde dispoziții despre inspecția și controlarea școalelor din partea statului prin inspectori și alți încredințați ai ministrului.

Pentru școlarii de agricultură.

— Stipendii pentru studenții școalei de agricultură din Cluj. —

Direcțiunea institutului de agricultură reg. din Cluj publică concurs pentru ocuparea a 12 locuri gratuite pe an școl. 1904—1905.

Aceste locuri sunt rezervate în locul prim pentru elevii ce intră în anul 1 în institutul de agricultură din Mănăstur. Pot competi numai tineri născuți în comitatele ardelene, inclusive »părțile anexate«, adică comitatele de odinioară ale Crasnei, Solnocului-de-mijloc, Zarandului și Cetății-de-piatră. Să cere ca tinerii să fie săraci și să dovedească în studii clasă generală bună. Stipendiul constă din întreținere completă și locuință în convictul internatului, încălzit, luminat, haine de pat, spălat și în cas de boală cură gratuită.

La petițiunea fără timbru sunt de a se aclude:

1. Atestat că au absolvat cel puțin 7 clase gimnasiale sau reale, ori că au absolvat școala comercială superioară. Cei cu testimoniu de maturitate și în general cu calificație mai multă vor fi preferați. Cererile absolvenților de 6 clase gimnasiale, reale sau ale școalei civile vor fi considerate numai dacă până la 8 Octomvrie nu vor intra petițiuni în deajuns dela aspiranți cu clase mai multe.

2. Atestat de botez, despre locul nașterii și despre împlinirea etății de 16 ani.

3. Atestat de paupertate, care să fie vidimat de prim-pretorele cercului, în orașe de căpitanul de poliție.

4. Atestat medical, în care să se constate că petentul e sănătos, bine încheiat și vaccinat.

5. Declarațiunea părinților sau tutorilor, că în semestrul I. vor plăti în total circa 90 coroane drept diferite taxe pe seama petentului și că se vor îngriji de recușitele de învățământ, de îmbrăcăminte, în cas de trebuință și de blusă de pompier.

În petițiune sunt încă a se înșira: locul de aparținere a petentului, starea părinților, locuința lor, numărul fraților și etatea lor, mai departe că orfan e sau ba.

Petițiunile adresate ministrului de agricultură sunt a se înainta la direcțiunea institutului de agricultură ung. reg. în Cluj până la 15 Iulie st. n. a. c.

Inscrierile se fac din 1—8 Oct. Eventuale informațiuni sunt a se cere dela direcțiunea institutului (director Dr. Szentkirályi Ákos).

PARTEA ECONOMICĂ.

Nutrirea galițelor.

Între toate animalele de casă, galițele au fost până acum mai puțin băgate în seamă cu privire la nutrimânt. Mulți au crezut până acum, ba poate unii mai cred și astăzi, că galițele pot să trăească în unele anutimpuri ale anului și fără de-a li-se da tot din mână.

Părerea aceasta însă este greșită, de oare-ce s'a constatat, că și galițele au lipsă de o îngrijire și un nutrimânt deosebit din partea economului sau mai bine zis din partea econoamelor noastre, nu numai iarna, dar' chiar și vara, dacă voim, ca din economia lor să avem un folos tot mai mare.

Econoamele practice vor examina deci din când în când starea galițelor lor și dacă vor afla, că acelea de pildă sunt prea grase, le vor mai detrage din porțiunea de nutrimânt, ear' de cumva vor vedea, că acelea sunt prea slabe, le vor mai crește aceea porțiune.

Econoamele din Anglia, după-cum raportează foile economice de-acolo, au căzut în timpul din urmă în aceea greșală, că și-au prea îngrășat galițele lor. Din cauza aceasta apoi acelea au și ouat foarte puține ouă, de oare-ce după-cum se știe galițele prea grase de regulă nu prea ouă.

În urma acestei greșeli, Englezii au trebuit să importeze sau cumpere din străinătate. Acestei împrejurări este a să ascrie avântul, ce a luat în timpul din urmă negoțul cu ouă și pe la noi.

În Franția s'au făcut în timpul din urmă mai multe încercări cu privire la nutrirea galițelor și s'a ajuns la următorul rezultat: Găinile uriașe sau Cochinchinele, cari după-cum se știe nu prea sunt așa bune pentru ouat, ci mai mult pentru îngrășat, au fost nutrite cu câte o jumătate chlgr. de grăunțe pe zi, ear' soiul francez sau langhornele, cum se numesc acolo, s'au ajuns și numai cu câte 140 de grame.

Acest nutrimânt le-au fost de ajuns pentru a le ține într'o stare mijlocie de îngrășare.

O mare scădere la nutrirea galițelor mai peste tot locul e și aceea, că econoamele le imprăștie nutrimântul pe pământ, unde apoi se calcă și bătuțește cu picioarele, cu deosebire atunci, dacă pământul mai este și ceva cam umed. Într'un asemenea cas, mai mult se calcă și bătuțește acolo, ca cât se mănca. Chiar și acela, care se mănca este necurat și amestecat cu tină și tot felul de gunoaie.

Pentru delăturarea acestei scăderi s'a născocit în timpul din urmă și la nutrirea galițelor anumite trocuțe mai lungurețe de scânduri, din cari adecă se pot nutri și fără de-a călca pe nutrimântul imprăștiat. Acestea sunt de mare valoare pentru nutrirea galițelor, de oare-ce s'a constatat, că un nutrimânt necurat poate să le molipsească mai ușor și cu anumite boale lipicioase.

Pe timpul de iarnă este mai grea nutrirea galițelor, de o parte pentru-că nu avem atâtea soiuri de nutrimânt la îndemână, de altă parte pentru-că cum trebuie să stea galițele tot cam închise și la adăpost, mănca mai mult nutrimânt, ca în celelalte anutimpuri, când adecă își mai pot câștiga și ele câte ceva de prin curte sau grădină.

Pe lângă nutrimânt, e de neapărată trebuință ca galițele să-și mai poată aduna și bucăți de nêsip, var și anumite bucăți de sticlă mai mărunte. Acestea sunt de mare însemnătate nu numai prin aceea, că ajută mistuirea, ci și prin aceea, că înlesnesc oare-cum formarea cojilor de ouă, cari după-cum se știe că compun din astfel de materii.

Când galițelele pot umbla pe afară, materiile numite și le adună ele singure; când însă nu pot umbla pe afară acelea trebuie date din partea econoamelor întocmai ca și celalalt nutrimânt. Astfel de materii mai trebuie date chiar și puilor celor mici, de oare-ce și aceia au lipsă de ele pentru ajutarea mistuirii și formarea oaselor.

În privința aceasta încă s'au făcut mai multe încercări, pentru de-a să putea constata adecă înriurința nêsipului, precum și a celorlalte materii tari

la nutrirea galițelor. Astfel s'au finit mai multe galițe închise timp dela o zi până la 4 zile și nu li-s'au dat nimic de mâncare, afară de apă. După-ce s'au slobozit din închisoare li-s'au pus dinainte atât de mâncare, cât și nêsip de cel mai mare. Galițele deși mai moarte de foame mai bucurosi au ales nutrimântul din urmă.

Americanii, cari nu numai pe alte terene, ci chiar și pe terenul economiei practice, au născocit în timpul din urmă fel și fel de îmbunătățiri, pe lângă var și pietriș mai întrebunțează încă și praful de oase proaspete la nutrirea galițelor, cari li-se presară ca făina în celelalte mâncări.

Nutrimântul de verdețuri încă e de mare însemnătate, nu numai pentru găște și rațe, cari după-cum se știe pe timpul de vară se nutrese mai numai cu de acelea, ci chiar și pentru găini, cari nu pot ajunge ca să se nutrească și cu iarbă. Astfel de nutrimânt sunt foile de varză și de napi, tăiate mărunt și presărate cu făină, apoi cartofii fierți și presărați deosemena cu făină sau țărițe. Nutrirea cu cartofi într'o măsură prea mare nu se recomandă, de oare-ce cu deosebire găinile se prea îngrășă și atunci apoi de regulă nu mai ouă.

În economiile de galițe ale micilor economi dela sate, într'un anumit timp al anului și anume: de când se cară bucatele și până-când se imblătesc, ba une ori chiar și după-aceea, acelea au un adevărat ospet, de oare-ce atunci află mai la tot pasul grăunțe risipite, ba une ori se mai vîră de rîcăe din stog și din ferdelă chiar și din cele bine păstrate, așa că atunci nu mai au lipsă, ca să mai fie nutrite și din mână cum se mai zice.

Între nutremintele de grăunțe, atâtetate se cuvîne grăunțelor de grâu. Acestea sunt cel mai bun nutrimânt pentru găini, ceea-ce se poate vedea și dela pofa cea mare, cu care-l mănâncă acelea. Când zic, că grăunțele de grâu sunt cel mai bun nutrimânt, nu trebuie să se înțeleagă grăul cel ales cu care se nutrească omul, ci gozul, care rămâne sub treiure și ciururi, când adecă acela se cerne și curățește.

VESELIA.

— Foia glumeată a Foii Poporului. —

Sasul și Săciul.

Sasul Hanț a cumpărat
Dela Săciu încarnat
Un car bine 'ncărcat
Cu scânduri, aici în sat.

Sasul cum a socotit
Pe Săciul 'l-a plătit,
Dar' Săciul se gândește
Și pe Sas îl agrăește,

În limba lui ungurească
Spune-'i bini să socotească
Scândurile câți bani fac?
Căci ce-a plătit, nu-'i pe plac

Sasul însă îi vorbește
Limpede, dar' pe săsește
Spune-'i toate răspicat
Dar' Săciul sta căscat

Săciul nu ști săsește
Sasul nu ști ungurește
Hai române de-'i descurcă
Căci ei numai să încurcă.

Atunci fiul Honț sosește
Dela școală nimerește
Și tatăl său îi vorbește
Să vorbească ungurește

Cum șolerul 'l-a învățat
La școala lor cea din sat
Pe Săciu se-'l lămurească
Prețul bini se 'l socotească

Hanț puțin se cam gândește
El răspunde tot săsește
'Dett der Zachel sei verflacht
Der ungrîșen b'en ech satt.

Atunci Sasul năcșjit
Să uită la Hanț cumplit
Lasă limba lui săsească
O lasă cea săciuască

Și 'ncepe pe românește
Pe Săciu mi 'l lămurește

Care fiind mulțămîit
Banii pe loc 'i-a primit

Replicându-'i românește:
'Ce tot hodrogit săsește
Și tot năcșjit la mine
Ala nu frumos la tine.

'Acum banii io luat
Voz che bine numărat
În al meu pungă bogat
Și la drum mingyar plecat.

Valdhid.

Teodor Borza.

Mărunțișuri.

La examen. La un examen din o comună de pe cursul Oltului, erau de față protopopul și doi-trei preoți și învățători. Examenul a fost slab. Vina o are învățătorul, apoi parochul și protopopul, cari atîta se grijesc de școală și atîta se pricep la de-ale școalei, cât găina la a b-c.

După mai multe răspunsuri slabe ale școlarilor, protopopul pune următoarea întrebare boacăna unui elev:

După grăunțele de grâu urmează cele de cucuruz, cari de asemenea se mănâncă cu mare poftă. Dar' grăunțele de cucuruz nu trebuie date într-o măsură prea mare, cu deosebire gănilor, de oare-ce atunci se prea îngrășă și nu mai ouă. Grăunțele de cucuruz sânt cel mai bun nutriment pe timpul de iarnă, când e frig și astfel și galițele au mai multă lipsă de căldură pentru trupul lor.

Ovėsul și orzul, în lipsa altor grăunțe încă dau un nutriment destul de bun pentru galițe. La început acestea grăunțe nu se prea mănă cu așa poftă mare, ca mai târziu după-ce se dedau cu ele.

Afară de acestea se mai pot întrebuința la nutrirea galițelor încă și grăunțele de mazăre și bob, apoi smîntitul de faină și tărițe, precum și pleava de grâu opărită sau trifoiul tocat mărunt, opărit și presărat cu tărițe, gândacii de Maiu adunați primăvara opăriți, și păstrați până în timpul de iarnă, rămășițele de bucate din casă ș. a. Pleava opărită și trifoiul tocat mărunt se recomandă mai cu seamă pentru găște și rațe.

Când econoamele noastre vor ști întrebuința mai cu scop ca până-acum nutremintele galițelor, atunci le asigurăm, că și folosul din economia acestora va fi mai mare, ca până-acum. Și aceasta ar fi acum foarte de dorit, de oare-ce după-cum vedem zilnic, nu numai prețul ouălor, dar' chiar și al galițelor se urcă din an în an tot mai tare.

Ioan Georgescu.

Banca „Transsylvania”.

Despre banca de asigurare „Transsylvania” din Sibiu „Unirea” scrie următoarele, la cari ne alăturăm și noi:

Asupra acestui institut cetim în „Landwirtschaftliche Blätter” nrul 18 dela 1 Maiu a. c. organul vechi Reuniunii săsești de agricultură, următoarele:

„Administrația, centrală a „Reuniunii de agricultură” are deja de mulți ani legături contractuale cu „Transsylvania”, pe baza cărora membrilor Reuniunii transilvane-săsești de agricultură li-se oferă la asigurări contra pagubelor de foc anumite beneficii. Este de sine înțeles, că tocmai cu această bancă de

asigurare s'a încheiat o astfel de convenție, de oare ce aceea este singurul institut săsec-românesc de felul acesta existent în patria noastră. Fondată cu banii noștri, această bancă s'a desvoltat prin asigurări din mijlocul nostru la o mare extensiune. Realități, cari sânt proprietăți săsești și române și cari represintă valoarea multor milioane, le găsim aci asigurate. În asigurări asupra vieții de asemeni sânt garantate valori de multe milioane. De aceea zace în interesul nostru, ca prin participare numeroasă la scopurile „Transsilvaniei” se o consolidăm și se o promovăm cât mai bine.

Deja dela început acest institut a realizat cele mai bune și mai sigure transacțiuni în Ardeal. Ori ce încercare de a trece peste teritorul ei original cu înființarea de agenții proprii, s'a încheiat cu rezultate desavantajoase. De aceea pe viitor institutul va trebui să pună pondul principal pe afaceri indigenei ceea-ce este ferm decis a o face de aci înainte, De datorita noastră este ca să sprijinim acest institut indigen. Banii noștri se între la institutul nostru; aceasta este pentru noi o datorință patriotică, cu atât mai virtuos, ca premiile „Transsilvaniei” nu sânt mai scumpe, ca la alte bănci.

Din partea noastră ne bucurăm, că se recunoaște în cercuri conducătoare săsești caracterul săsec-românesc a „Transsilvaniei”. După-cum știm o foarte mare parte a clientelei acestei bănci o formează poporul nostru dela sate, unde „Transsylvania” acuiră cele mai solide afaceri, nu numai în Ardeal, ci în deosebi și în reionul agenturei sale principale din Arad. Ne asociem deci și noi la apelul lansat de valorosul organ economic săsec din Sibiu și nu putem, decât să indemnăm și noi pe economii noștri a ținea cu încredere la acest institut vechi și recunoscut între noi ca foarte cinstit.

Recomandăm cu atât mai mult „Transsylvania” intereselor noastre economice că atât în direcțiune cât și la administrația centrală și a agențiilor avem și noi bărbați dintre cei mai distinși și funcționari zelosi și cu simț pentru nevoile poporului nostru. Sperăm deci că se va ținea și în viitor și mai mult cont de aceste împrejurări la întregirea eventualelor vacanții la conducere și în administrație.

Tot spre lauda „Transsilvaniei” adaugăm, că dela înființarea sa Reuniunea noastră archiedecesană de asigurare contra focului, a reasigurat toate realitățile mai de valoare la

„Transsylvania” și la toate ocaziunile această bancă a solvit despăgubirile prompt și foarte prevenitor. Chiar și în afaceri private „Transsylvania” s'a dovedit că plătește tot felul de asigurări cu cea mai mare coulanță, fără de a trăgăna afacerile luni de zile.

Legătura între preot și învățător.

(Urmare și fine).

Să presupunem, că preotul și învățătorul se ved ca cănele cu mîța. Să vedem cum va fi mersul școlii conduse de ei.

Preotul e directorul școlii. Dacă preotul nu-i dă mîna de ajutor învățătorului, nici cele mai încordate sforțări ale învățătorului n'au să-i folosească nimic, că tot ce poate face învățătorul, o poate prin preot ca nemijlocit superior al seu.

Acum dacă relațiunile dintre preot și învățător sânt încordate, atunci se dau două casuri cu privire la ținta preotului față de școală.

Sau preotul nu se interesează de școală pe motivul, că învățătorul e un om, care nu merită să-și facă cauză comună cu el; sau preotul se interesează de școală.

Să luăm cazul prim. Când adecă preotului nu mult îi pasă, că în alvia regulată curge mersul școlii sau nu. Cred a nu fi necesar a insista mult asupra relelor ce ar urma din faptul acesta. Preotul nu cercetează școala niciodată. Cum va fi progresul în o școală nesupusă unui control nemijlocit? Va zice cineva, că un învățător conștiu de chemarea sa nu lucră fiindcă-i controlat, ci fiindcă își știe datorința și că prin urmare, dacă preotul nu controlează, din asta nu urmează nici un rău pentru progresul moral al școlii. Să presupunem lucrul acesta, deși e foarte greu de presupus, pentru-că ori-cât ar vedea cineva lucrurile de trandafirii și ori-cât ar fi de idealist, va trebui să admită, că ori-cât ar fi cineva de păturs de sublimitatea chemării sale și ori-cât ar fi de aplicat să-și îndeplinească cu strictă punctuositate datorința, sânt momente în viața omului și mai ales în cea miseră a învă-

— Ce vedem împrejurul nostru, Ioane? Școlarul privește la mutra protopopului și a învățătorului, apoi răspunde:

— Animale (dobitoace)...

...**Ispravă nimic.** În povești se spune, că odată s'a împretinit și cănele cu mîța. O fi fost, n'o fi fost, nu știm, dar' ceea-ce știm, e, că odată și nu tocmai așa de mult, s'au împretinit un boier român cu un grof de ungar. Groful a invitat pe boier în Ungaria, la moșia sa și după-ce acesta stătă mai mult timp și visită câteva orașe și sate din împrejurime, într'o zi groful îl întrebă:

— Ei, prietine, cum îți pare țeara noastră?

Cum se-mi pară? Eac'asa: În țeara voastră e scrisoare multă, bani puțini și ispravă — nimic.

Murgu Marcului.

— Baladă populară
Pe dealul Feleacului
Mere murgu Marcului
Din copite scăpărînd,
Din gură spumă facînd,
Din plumăni tare suflînd.

Cum fugea
Cum tropotea
Toată lumea 'mi-'l vedea,
'Mi-'l vedea
Nu 'mi-'l oprea,
Numai mama Marcului
Din țeara Bănatului,
Cum murguțu 'mi-'l vedea
Alergînd și rîncezînd
Din picioare tropotînd
Din copite scăpărînd,
'Mi-'l oprea,
'Mi-'l agrăia:

„Murgule cel minunat
Spune-'mi drept adevărat
Pe Marcu und' 'l-ai lăsat?”
Murgu sta și lăcrăma
Și din gură cuvînta:
„Nu te maică întrista
Întrista
Ba supăra
Veste rea dac'ai afla,
Că pe drag stăpănul meu
Și pe drag copilul tîu.

'L-am lăsat
La Țeligrad
Între Turci incunjurat,
De zece puști inpușcat
De cuțite sfășiat.
— „Hei murgule de-'i așa
Pice-ți pîrul, ba carnea
Să-ți rămîna cioantele
Să le mînce cioarele
Pe toate rozoarele,
Că copilul 'mi ai lăsat
Pe loc tare îndepărtat
Ne 'ngropat
Ne astupat.
Murgu eară-'i răspundea:
„Doamna mea
Stăpăna mea,
Tare nu te supăra
Tare nu te întrista
Că zo ala-'i îngropat
Îngropat
Si astupat,
C'am copite de argînt
'Și-am săpat negru pămînt

ătorului — când controla e aceea, ce-l îndeamnă pe om, — în cazul nostru pe învățator, — să-și îndeplinească datorința.

Dacă preotul ca superior nu se interesează, atunci învățatorul nu va putea să constrângă pe părinții renitenți să-și trimită copiii la școală și dacă copiii nu merg la școală, învățatorul nu va putea arăta progres moral. Și apoi câte sînt daraverile administrative ale școlii.

Nu mai amintesc răul ce urmează din diferența dintre preot și învățator cu privire la scoaterea salariului. Dacă preotul nu va însufleși poporul și nu-i va lumina mințile, ca să priceapă, că banii, ce-i dă învățatorului, nu sînt simbricie ca bună-ooră aceea ce o dă porcarului, ci ei sînt jertfă adusă pe altarul dragostei de neam, zic dacă preotul nu-i va arăta-o aceasta poporului, va fi vai și amar de finanțele bietului învățator.

Acolo sînt forurile administrative civile, va zice cineva — scoată-și învățatorul banii cu forța acestora. La aceasta răspund, că nu are învățatorul atâtea fire de pîr pe cap, câți inimi își va face prin o atare procedură. »Nu-s mîncat eu — va zice țeranul nepriceput la minte, — de destule dări, să mai dau și dascălului dare, pentru că îmi ia copilul dela lucru, ca să fure vremea între păreții școlii«. Sînt grele cuvintele acestea, să nu uităm însă, că ansă la ele a dat dușmănia dintre preot și învățator.

Să vedem acum cazul al doilea, când adecă pe lîngă toată relațiunea încordată dintre preot și învățator, preotul totuși se interesează de școală, de mersul moral și de conducerea tehnică a școlii.

Preotul între condițiunile acestea nu se va putea conserva neinfluențat de ura, ce o nutrește față de învățator și cu toată ocaziunea se va nisui să-i pună acestuia bețe în roate.

Ori-ce bunăvoință a învățatorului va fi interpretată în mod fals, așa încât vîzîndu-și învățatorul rău înțelese și gândurile cele mai curate, curînd se va disgusta de ori-ce întreprindere

Și-am zebele

Subțirele

Și am săpat o zi cu ele,
Pămînt negru ca mura
De 'mi o sîngerat gura.
Apoi pe el 'l am luat
Și-n mormînt 'l am îngropat,
Cu pămînt 'l am astupat,
Să nu-'l vadă străinii,

Străinii

Și păgăni».

— Hei murgule de-'i așa
Intră 'n grajd la îngrășat
Că bine 'mi te-ai purtat».

— Doamna mea

Stăpâna mea,
De 'mi-ai da,
Ori ce 'mi-ai da
Altu nu m'oiu îngrășa,
Că m'o cuprins uritu
Și 'mi omoară sufletu.

(Auzită în Făgăraș)

Culeasă de Th. A. Bogdan
Învățător în Bistrița.

salutară, fie pentru școlari, fie pentru popor. Preotul ca director al școlii trebuie să arete nu numai interesare rece și severă, ci o bunăvoință blîndă și o iubire sinceră față de școală și învățator. Se poate întempla că învățatorul să-și uite de sine și perzîndu-și câte-odată paciința, să aplice unui școlar o așa pedeapsă corporală, încât acesta să se presinte părinților sei cu semne de bătae. Dacă într'un atare cas părinții se plîng preotului, atunci preotul să nu le pună parte, ci cu precauțiune să susțină auctoritatea și dreptul învățatorului de-a pedepsi pe școlarii leneși și răi; ear' pe învățator de altă parte, să-l dojenească între patru ochi la o deprindere mai prudentă a dreptului de-a pedepsi. Învățatorul la rîndul său, dacă n'a putut să-și înfrîne pornirea, când cu pedeapsa școlarului amintit, va primi acum dojana preotului cu cea mai mare supunere și blîndețe.

Eruditul Frideric Hurter, enarează următorul cas din copilăria sa: »Odată m'a lovit învățatorul cu cartea peste față pentru șoptiri. Fiindcă m'a durut tare m'am văietat și am zis, lasă că te spun eu la tata. Învățatorul atunci s'a mîniat și mai tare, și 'mi-a dat una și deschizînd ușa 'mi-a zis: »Acum du-te și spune«. Pe când am ajuns acasă, 'mi-s'a tost umflat obrazul și mai tare, ceea-ce îmi servea de un argument puternic la plîngerea mea contra învățatorului. După aceea între lacrimi 'mi-am predat părinților plînsora. Acestia drept răspuns îmi ziseră: «Chiar de n'ai fi meritat de astă-dată atare pedeapsă, ai meritat-o totuși de altă-dată, numai decît să mergi la școală! sărută mîna domnului învățator și te poartă bine«. Urmele loviturii acuși au trecut. D-zeu să-i odichnească în pace pe iubiții mei părinți în cealaltă lume, unde s'au mutat de mult și să le răsplătească între altele și aceea, că nu 'mi-au dat drept».

Casuri ca acestea a eruditului Hurter, se repetesc și la noi. Dacă părinții școlarii nostri nu se poartă ca părinții lui Hurter, oare nu-i datorința preotului să-și facă atenți pe părinții respectivi, că o prea mare desmerdare a pruncilor numai stricăcioasă poate fi pentru educarea lor. Dacă însă preotul va fi în dușmănie cu învățatorul nu numai că nu va face-o aceasta, ci din contră va ațîța pe părinți să cauzeze învățatorului eventuale neplăceri și mai mari.

Așadar și în cazul când preotul va fi în dușmănie cu învățatorul, și se interesează de afacerile școlii, zic și în cazul acela, e cât se poate de condamabilă dușmănia aceasta.

Dar' ca să nu-i considerăm pe preot și învățator ca oameni în oficiu și prin urmare nu din punct de vedere al binelui comun, ci să-i considerăm numai ca pe oameni privați, din punct de vedere al binelui lor personal și să vedem ce rezultă din dușmănia lor în privința aceasta. — Sînt multe comunele noastre, în cari preotul și învățatorul formează singura inteligență, prin urmare sînt avisați unul la societate ce-lualalt, pentru-că ori-cum, un om cult să simte totdeauna mai bine în societatea unuia, care e cam de aceeași

treaptă cu el, decît în societatea unuia care e cu mult mai inferior. Mai ușor își pot comunica gândurile și simțămîntele ce-l agită, unuia care-l înțelege, decît unuia, pe care trebuie să-l prepare ca să-l înțeleagă. Și se simte omul așa de bine când are cu cine discuta și schimba la idei, cu privire la vre-o chestiune, ce agită lumea mare, de care el e cât se poate de izolat.

Tot aceasta se poate zice și despre și mai ales despre familia preotului și învățatorului. E din cale afară dureros când sînt numai două familii inteligente într'o comună, și nici acestea nu se nisuesc a-și îndulci monotonia dela sate prin cercetare amicală reciprocă.

Așadar' din ori-ce punct de vedere considerată dușmănia dintre preot și învățator, numai rele efecte poate avea. Ca remediu în contra unei diferențe, ce s'ar putea isca între preot și învățator e recomandabil, ca ambii să se desbrace de egoismul și ambițiunea rău înțeleasă, cari sînt de regulă cauza diferenței. Să se considere ambii ca părinți binevoitori ai școlii, ai pruncilor și peste tot ai poporului. Să se respecte, stimeze și iubească împrumutat, că numai astfel vor avea auctoritatea înaintea poporului.

Învățătorul preot Aloisiu Melcher, vorbind despre ținuta preotului față de învățator, zice: »Amîndouă părțile trebuie să recunoască, că fără conlucrarea celeialalte rămîne zădarnică ori-ce osteneală. Cu cât va fi mai mare respectul ce-l manifestează preotul față de învățator, mai cu seamă în vîzul părinților și al pruncilor, au atît mai tare va fi respectat și el însuși din partea învățatorului. Susținerea și ridicarea auctorității învățatorului, servește spre patentarea auctorității păstorului sufletesc».

Sîntem conducătorii firești ai poporului. Nu simte fiecare în inima sa mîndria, ce trebuie să-i-o insufle lucrul acesta.

Conducători firești ai unui neam, coborîtor din cei mai viteji eroi ai lumii, care popor însă prin vitregia sorții a ajuns pradă multor rele și care în necasurile sale, singur spre noi își poate întoarce cu încredere privirea.

Și poate chiar fiindcă sîntem așa de aproape de popor, poate chiar și de aceea bate dușmanul la poarta noastră cu arginții lui Iuda. Dar' nu ne va amăgi, va fi firmă în inimile noastre convingerea, că greutatea luptei noastre — va fi încoronată cu coroana cea mai prețioasă. Cu liniștea conștiinței nepătate de nici o greșală în contra neamului, ai cărui vlăstări sîntem. Sîntem săraci, dar' sărăcia noastră va fi răsplătită cu bogăția darurilor, ce se va conferi sufletului nostru. De gândul acesta, încălzîți vom lupta totdeauna, lupta noastră însă numai atunci va fi tare, dacă cheagul iubirei ne va ținea strîns uniți pe toți. Să urmărim cuvintelor poetului, care zice:

»Uniți Românilor lucrăți
Virtuți și fapte bune».

Din »Foaia Școlastică»

Ioan Gofa,
învățător.

Primirea în școlile de cadeți.

Din parte competentă ni s-a împărtășește următoarele, cu privire la primirea aspiranților în școlile de cadeți c. și reg.

Cu începerea anului școlar 1904/1905 (și anume începând în cursul anului prim) limba de propunere în școlile de cadeți de infanterie din Budapesta, Pojon, Cașovia, Timișoara și Sibiiu, apoi în clasele paralele ungare a școlilor de cadeți de cavalerie, și artilerie din Traiskirchin este limba germană și maghiară, în școlile de cadeți din Kamenitz și Karlstadt cea germană și croată.

Aspiranții vor trebui așadar să posedă acele limbi, în care se predă instrucțiunea în măsură, ca ei să poată urma prelegerile.

Esamenul de primire se estinde așadar în școlile mai sus menționate pe lângă obiectele: limba germană, aritmetica și algebra, geometria, geografia, istoria, istoria naturală, fizica, chimia de aici încolo și asupra limbii maghiare, respective croate în aceea măsură, în care ea se propune în clasele inferioare ale unei școli medii.

Esamenul de primire la școlile de cadeți mai sus amintite se va depune în limba germană ori maghiară, respective croată; se concede totuși ca aspiranții pentru ușurarea espunerei cunoștințelor și capacității lor, să se folosească de limba maternă.

Primirea în școală de cadeți de infanterie ces. și reg. din Sibiiu se face astfel:

În anul prim al școlii de cadeți susnumite se vor primi cu începutul anului școlar 1904/1905 (mijlocul lunii lui Sept.) cam 30—40 tineri fizice corespunzător dezvoltăți, cari cu 1 Septembrie n. a. c., au implinit anul al 14-lea, dar' n'au trecut încă anul al 17-lea al etății, cari posed aplicare pentru cariera militară și au absolvat cu succes cel puțin indetultitor (suficient) 4 clase inferioare ale unei școli medii ori ale unei școli civile.

Cerere pentru primire se pot face numai după-ce petentul posedă testimoniul școlar pe întreg anul 1903/1904 și sunt a se trimite la comandă școlii cel mult până la 15 August 1904 st. n. Dacă aspirantul este necesitat a repeta un examen (examen de emendare) este dator a alătura un testimoniu interimal.

Știri economice, comerț, jurid., industr.

Bănci noue. În 9 Maiu c. și a început activitatea noua bancă »Ciacovana«, din Ciacova.

— În Timișoara-Elisabetin se va întemeia în curând un nou institut român de credit și economii sub firma »Coroana«. Noua bancă va primi toată averea reuniunii de păstrare și anticipare »Coroana« din Elisabetinul-Timișorii, »Coroana« se înființează cu capital social de 100.000 coroane, împărțit în 2000 acțiuni à 50 coroane. Subscrierea acțiunilor se încheie cu 31 Octombrie 1904.

Din roada de prune a anului trecut au fost transportate de la noi în străinătate preste 6 milioane de chlgr. de prune uscate, ear vinars de prune a fost trimis lu afară la o jumătate de milion de litre.

Insoțire de pescuit. În Reghin s'a întemeiat o însoțire de pescuit, pe cursul Murășului de la Iernotfaia până la Toplița. Insoțirea va prăsi păstravi.

Târg schimbat. Târgul de săptămână din Deva, care până acum era Sâmbătă, se va ținea de aci înainte Miercurea și va fi împreunat cu târg de vite.

Târg de lână. În 20 Iunie c. n. se va ținea un mare târg de lână în Mișcolț (Ungaria de mează-noapte)

Comunele Petroșeni, Lupeni, Merișori și Bănița (comit. Hunedoarei) — după cum scrie »Libertatea« — au căpătat dela ministerul de agricultură câte un taur frumos de Pinzgau, gratis, pentru a se începe în aceste părți nobilitarea soiului de vite.

Impotriva boalei de porc. Gazetele ungurești scriu, că un proprietar din Monor cu numele Simay Gyula ar fi aflat leac, cu care a vindecat boala de porci, ce pricinuește pagube atât de mari. Ministrul va cerceta acest leac și dacă se va dovedi de bun, îl va face cunoscut economilor.

Dare de seamă și mulțumită publică.

Din Turda.

La colecta întreprinsă pentru zidirea școlii gr. or. rom. din Turda au binevoit a mai contribui următorii marinimoși domni:

Nicolae Garoiu, adv., în Zernești, 50 cor.; Dr. Ioan Mihu, mare proprietar în Vinerea, Dr. Ioan Popescu, adv., în Reghin, Vasilie Almăsan, adv., în Cluj, câte 20 cor.; Iosif Popescu, director la banca în Reghin 10 cor.; Vasilie Voina, protopop în Brașov, Ioan Cav. de Pușcariu, septemvir, Bran, Dr. Liviu Leményi, adv. în Sibiiu, câte 5 cor., Pantaleon Lucuța, căpitan pens., Sibiiu Ioan de Preda, adv. Sibiiu, câte 4 cor.; Gregorriu Pletos, protopop onor., Năsăud 3 cor.; Dr. A. Marienescu, jude de tablă pens., Gavriil Hango, spiritual, Gerla, Dr. Ioan Radu, profesor, Brad, Dr. Dumitru Stefan, cand de adv., Sibiiu, Iosif Popescu, adv. Brașov, Victor Tordoșianu, ref. consistorial, Sibiiu, Dr. Ilarion Pușcariu, archimandrit, Sibiiu, câte 2 coroane! — total 160 coroane.

Ceea ce se cuitează cu mulțumită, având a se grava numele acelora cari au donat suma de 20 și respective peste 20 coroane pe piatră comemorativă, ca fundatori ai școlii.

Turda, 20 Aprilie 1904.

Epitropia parochială:

Jovian Murășian, Iosif Urcan,
protopresbiter. epitrop I.

Din Cricău.

Cu ocaziunea producțiunii teatrale aranjată de inteligența română din Cricău, în 12 Aprilie a. c., venitul material a întrecut toate așteptările. El a atins suma de 157 cor. 60 bani, din cari detragându-se spesele de 121 cor. 96 bani, venitul curat de 35 cor. 64 bani, conform destinațiunii sale s'a predat fondului bibliotecii școlare.

Au incurs următoarele suprasolviri: dela d-nii Ioan Teculescu, protopresb., Alba Iulia, 4 cor.; Moise Metes, George Muncușiu, câte 5 cor.; Iulian Anghel, 5 cor. 50 bani; Bürger Lipót, Debreczeni Victor, toți din Cricău, Fuchs Nándor, Emiliu Șenchea, Alba-Iulia, câte 3 cor.; Aron Băcăciu, Benic, Mihail Gomboș, Vidra-de-sus, Procopiu Costea, Ighel, Victor Oțoiu, Mesentea, Nicolae Crișan, Giomal, Simion Vasinca, Gârbova, Silviu Pauletti, Beșineu, Sebestyén Ferencz, Bartha József,

Grigoriu Muntean, Ioan Jomolean, ambii din Cricău, Ioan Medrea, Țelna, Vasile Avram, Intregălzi, fiecare câte 2 cor.; Ioan Morușca, Craiva, 1 cor. 50 bani; Victor Barițiu, Stremți, Alexe Neagoe, Tibru, George Albu, Geoagiu, Ilariu Cacovean, Alba Iulia, Ioan Oancea, Ciugud, Ioan Duna, Alimpu Barb, Teiuș, Zsigmond Ferencz, Filimon Muntean, Cricău, Vasile Vaida, Alba Iulia, Vasile Suciuc, Craiva, fiecare câte 1 cor.; Atanasiu Florea, Bucerdea-vinoasă, 30 bani; Bálint Károly, Cricău, 20 bani; Alesandru Giurca, Bucerdea-vinoasă, 10 bani. Suma suprasolvirilor 68 cor. 60 bani.

Tuturor participanților și suprasolvitorilor acestei producțiuni li se exprimă și pe această cale sincera noastră mulțumită.

Cricău, la 3/16 Maiu 1904.

Moise Metesiu, Grig. Muntean,
preș. comit. aranjator. cassar.

CRONICĂ.

Japonia la creștinism. Foaia rusească »Nov. Vremia« scrie, că la porunca împăratului Japoniei se va zidi în Tokio pe chel-tuiala statului o biserică anglicană. Din acest fapt se deduce, că curtea și guvernul japonez vreau să treacă la creștinism, ca Japonia să fie recunoscută de putere mare, alătura de statele creștine. Japonezii sunt pentru legea anglicană simplă, fiind aceasta mai aproape de legea lor, de Budhism. — Unele foi desmint această știre.

Pentru o fată. »Deșteptarea« din Cernăuți scrie următoarele: În ziua hramului bisericii din Bosanci s'a iscat între ficiorii din Ipotești și Tișăuț o ceartă pentru o fată din Ipotești. În urma acestei certe, flăcăii din Tișăuț au pândit a doua zi pe flăcăii ipoteșteni, cari se întorceau din Bosanci și s'au apucat cu ei la bătae. Aceasta i'a amărit pe flăcăii ipoteșteni și în 8 Maiu s'au strâns vr'o 200 la Lisaura, lângă hotarul Tișăuțului și au început ceartă cu flăcăii tișăuțeni, fluerându-'i și huiduindu-'i, apoi după-ce au trecut hotarul spre Tișăuț au început a-i urmări pe tișăuțeni cu pietrii și pari ce i'au scos din garduri până în sat, unde au început a sparge ferestile pe la case. Tișăuțenii văzând nevoia s'au înarmat cu furci și cu ce au apucat și au cerut intervenția finanțierilor, cari pentru a restabili ordinea, și fiindcă unul din ei au fost lovit cu un par în cap, au dat mai multe salve de focuri în vânt, ear' flăcăii ipoteșteni au luat-o la fugă. Intre casele ce au fost bombardate cu pietrii este și școala din Tișăuț. Despre întâmplare s'a făcut arătare la oficiile competente. În învălmășală financierul superior George Bancescu a fost lovit cu un par în cap, ear' mai mulți ipoteșteni au fost răniți, doi din ei greu, așa că au fost duși la spitalul din Suceava. — Și toate aceste pentru o fată.

Luptă cu hoții. Ciurda de porci a domeniului episcopiei gr.-cat. române de Orade, care se află acum la pășune în pădurea Buduresei, a fost atacată în una din nopțile trecute de o bandă de hoți înarmați cu puști. Intre păzitori și hoți s'a iscat o luptă crâncenă. Un tiner păstor a fost nimerit de trei gloanțe. Dintre hoți cari au fugit asemenea au fost răniți câțiva. Gendarmii caută pe hoții îndrăsneți.

Oaie cu patru miei. Din Bucerdea-vinoasă ni s'a scrie, că o oaie a economului Florea Hilița de acolo, anul trecut a fătat 3 miei, ear' anul acesta 4, anume unul negru și trei albi. Micii trăesc toți patru.

Impotriva Evrellor. În orașelul Mocin din Basarabia, trei mii de lucrători au atacat cu băte pe Evreii de acolo, prădându-le bolțile.

„Dar de Crăciun“. La întrebarea unora din iubii nostri cetitori, facem cunoscut, că la Crăciun vom scoate, ca adaos la „Foia Poporului“ și totodată ca „Dar de Crăciun“ o frumoasă broșură, cuprinzând poezii populare, chiuituri, povești, glume etc. și sfaturi și lucruri folositoare; ea va fi împodobită cu chipuri.

„Darul de Crăciun“ îl vor primi gratis toți aceia, cari vor fi abonați pe jumătatea a doua (Iulie—Decembrie) a anului curent.

Cas de moarte. In 24 Maiu c. a răposat în Lugoj vrednicul fruntaș Dr. Ioan Maior, avocat, inspector de școale în pens. ear' la 1848/9 fost tribun în legiunea lui Axente, în vârstă de 77 ani. Inmormântarea s'a făcut în 26 Maiu c. fiind de față un public numeros și ales.

Iubileul „Familiei“. Comitetul despărțământului orădan al „Asociațiunei“ aranjează în Oradea-mare la 9 Iunie 1904 st. n., cu prilejul iubileului de 40 ani al revistei „Familia“ și al redactorului aceleia d lui Iosif Vulcan, festivități, cu concursul tinerimei, după următorul program:

La 9 ore dimineața în catedrala gr-cat. română, serviciu divin. La 10¹/₂ ore a. m., în sala cea mare a hotelului „Arborele verde“ festival, anume: Cuvânt de deschidere, rostit de directorul despărțământului Nicolau Zigre, — Discurs festiv de Dr. Cornel Bulcu. — Felicitări. — Cuvânt de încheiere. La 1¹/₂ ore banchet în sala mare a hotelului „Arborele verde“. Seara concert și reprezentanție teatrală „Ruga dela Chiseteu“ de Iosif Vulcan, aranjate de tinerimea română din Oradea-mare cu concursul binevoitor al mai multor domnișoare. Venitul curat e destinat pentru „Biblioteca populară“, a despărțământului orădan și augmentarea „Fondului de ajutoare“ al tinerimei.

10 Maiu la Răsboieni. Cu ocazia zilei de 10 Maiu, s'a ținut la locul de luptă al lui Stefan-cel-mare, la Răsboieni, o pioasă și patriotică sârbare. De dimineață s'a făcut slujbă, la care a cântat corul școalelor și la care au fost de față membrii autorității comunale, corpul didactic și mult popor. După amiază, au plecat cu toții, cu muzica în frunte, la monumentul lui Stefan cel Mare. Acolo a ținut o cuvântare dl Teodor Ungurean, după care au urmat producțiunea elevilor, compusă din coruri, monologuri și dialoguri. S'au încins jocuri naționale de elevi și popor, în jurul monumentului. Seara a fost un conduct cu făclii.

Cartea engleză: Românul american, atât de trebuincioasă celor ce sînt sau merg la America, a eșit în tipar în tipografia noastră în o ediție nouă, prelucrată cu îngrijire. Cartea, cum știm, e alcătuită de dl Victor Lazăr. Prețul 1 cor. și 10 bani porto. Să poate procura la administrațiunea „Foii Poporului“.

Episcopul rom.-cat. Mallath, face acum o călătorie prin localitățile băieșesti ale Ardealului. Zilele trecute a fost în Băița, apoi în Abrud.

Atentat împotriva Țarului. Țarul, cum știm, călătorește acum prin Rusia. Vișerea trecută a fost în orașul Kremenciuc din Rusia de mează-zi. Înainte de a sosi acolo trenul împărătesc, poliștii au aflat, că șinele dela calea ferată erau rupte, ca trenul să se nimicească.

Incoronarea regelui Sârbiei, Petru I. va fi în prima săptămână a lunii August în Belgrad.

Coroane false. In Cluj și împrejurime sînt în circulație multe coroane false. Coloarea lor e sură și inscripția defectuoasă. Românii noștri se grijească, când schimbă bani.

Pădure arsă. In hotarul Petrelei (lângă Petrojeni) s'au aprins pădurile erariale și fiind uscăciune, în o oră stăteau în flăcări vre-o 100 jugere, cari au și ars. Paguba e 60—70 mii coroane.

Din familia împărătească. Princesa Sofia Hohenberg, soția moștenitorului nostru de tron a dat naștere unui băiat, în Kopnist.

Foc. In Sibiiu Luni a doua zi de Rusalele protestanților, după amiază pe la orele 6 pe când aproape jumătate din locuitorii Sibiiului se aflau în pădure, s'a iscat foc într'un șopron de lemne dela casele proprietarului din sub. Poarta Turnului, anume Iohann Breckner, unde de mai mulți ani e local de cărcimă.

Mulțumită bravilor locuitori din sub. Poarta Turnului fără deosebire de naționalitate, cari s'au întrepus focului, cu pericolul vieții, n'a ars alta nimica, decât numai șopronul de unde s'a început focul, deși lângă șopron mai erau case și alte șoproane, dintre cari unele erau chiar lipite de el. Până la sosirea pompierilor focul a fost aproape stîns. Lipsa de apă s'a simțit foarte mult din cauza secetei, ce este în anul acesta. N'ar strica dacă s'ar introduce și în suburbiul nostru apeductul, și așa fântânile sînt foarte rare.

Un suburbian.

Omor. Pe drumul, ce duce din Cluj la Dezmir, doi feciori din Someșfalău au omorît pe un alt fecior din Dezmir, cu care s'au întâlnit în o cărcimă de lângă drum. Ei s'au luat banii și apoi l'au aruncat în Someș; a fost aflat la comuna Pusta-Sân-Miclăuș. Cei doi feciori au fost prinși. Ei zic, că au luat banii dela fecior, dar' nu l'au omorît.

Cărți apărute. Zilele aceste au eșit în tipar și ni-s'au trimis la redacție următoarele cărți:

„Apa tineretelor“ și alte povești populare, de Laur. Ciorbea. Prețul 40 bani. — „Pipăruș Petru“, poveste de S. Botezan, prețul 10 bani. — „Cenușotca“, poveste de S. Botezan, prețul 16 bani. — „Așa a fost se fie“, piesă popor. în un act de Alex. Țințar, prețul 40 bani. — „Istoria naturală pentru școalele populare“, de Iuliu Vuia. Prețul 60 bani.

Toate aceste se află în editura librăriei Ciurcu în Brașov.

— Un cuvânt franc către grănițerii români din fostul regiment romano-banatic, nr. 13. Brașov, 1904.

Sedința literară a 5-a ținută la 26 Maiu în localitățile „Reuniunii sodalilor români din Sibiiu“ se numără între cele mai reușite. Raportul amănunțit îl dăm în numărul viitor.

La „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiu“ au fost primiți membrii ordinari d-nii Vasile Simon, notar în Porcești; Ioan Roman, paroch în Tălmăcel; Nicolae Bratilesco, primar, Nicolae Bobeiu, Ioan D. Bobeș și Vasile Cloaje, toți economi în Boița.

Câni pe câmpul de războiu. Când cu răscoala Boxerilor din China, expediției nemțești s'au făcut mari servicii câni dresați (dedați) a afla pe soldații răniți și rămași pe câmp. Insoțirea rusească de prăsit câni a cerut spre acest scop din Germania câni dresați și, la porunca împăratului Wilhelm, s'au dat trei câni pcurărești din Scoția, cari s'au dovedit de foarte buni în privința aceasta. Câni vor fi supuși unei probe în Rusia și apoi vor fi trimiși pe câmpul de războiu.

Concert. Sâmbătă, în 4 l. c. și Duminică, în 5 l. c. în Schü'ergarten va concerta capela din Turnișor.

100 coroane! Înainte cu câțiva ani s'au înstreinat dela o familie distinsă următoarele giuvaerice: 1. o păreche de cercei de aur; 2. un inel (în formă de inel de fidanțare); 3. un inel cu lună, cu 10 petricele de granat și în mijloc cu o mărgea; 4. un șir de mărgele de granat, cu 34 de fire mari și 15 mici; 5. o cruce mică de aur; 6. 2 părechi de cercei de aur; 7. 1 păreche de cercei negri; 8. o brațletă neagră.

Cine va da îndrumare pentru aflirea acestora, primește o remunerație de 100 cor.

Direcțiunea Institutului privat de detectiv.

E miraculos rezultatul pe care-l ajuns st. dame prin folosirea laptelui de castraveți veritabil englez. Depărtează din pielea feții după câteva zile pistrii, bubite și alte boala de piele, netezește crețele și sbirciturile, de feții, fără a fi stricacios pielii, un tenit alb, proaspăt și fin. Un mijloc destins la esposițiile din Paris și Viena care, ca și la noi, așa și în Anglia eschide toate celelalte mijloace de înfrumusețare. O sticlă 2 cor. la aceasta săpun de castraveți veritabil englez 1 cor și pudră 1 cor., 20 bani. Să poate căpeta în ori care farmacie. Expedarea principală prin farmacia C. Balassa, Budapesta — Erzsébetfalva.

31 4—8

Îngrijirea pielii. Boraxul imperial al lui Mack e foarte prețios pentru sêrac, ca și pentru bogat. Folosindu-l zilnic în apă de spălat sau de scaldat face pielea delicată și albă și e un mijloc escelent pentru delătura evaporațiunilor, cari miroasă rău.

122 1—1

Métase-Foulard

dela 60 cr. până la fl. 3 70 p. met. pentru blouse și rochii Franco și vama plătită, liferată acasă.

Asortiment bogat de mostre se trimite cu reîntoarcerea poștei.

Henneberg,

8 16—30

fabricant de mêtasă Zürich.

500 florini

plătesc celui-ce ar mai căpeta vre-odată durere de dinți ori li va mirosi gura după-ce va folosi apa de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 35 cr. Pentru trimitere franco 48 cr. deosebit. Ed. Bartilla-Winkler Viena 19/1. Sommergasse 1. In Sibiiu: în farmaciile: în Piața mare 10; în Piața mică 27; strada Cîsnădiei 59; ulița Turnului (Saggasse); ulița Ocnei 2. In Bistrița: farmacia lui Herbert. Sebeșul-săseșec: farmacia Lederhilger; Sighișoara: farmacia lui Ligner. Să se ceară pretutindenea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile unde nu se poate căpeta, trimite 7 sticle cu 2 fl. 60 cr. franco. 5 12—

Prețul bucatelor.

In Sibiiu. Săptămâna aceasta au fost următoarele prețuri: Grăul per hectolitru, 74—78 chlgr. 13—13.80; ovăș 44—50 chlgr. 5—5.10; cucuruzul, 72—76 chlgr. cor. 9—10; crumpele 68—70 chlgr. 3.20—4.

In Budapesta, prețul grăului s'a urcat la maja metrică cu 40—45 bani; Sécara a trecut cu 6.65; orzul în Budapesta cu 6.20; în Kőbánya 6.30; ovășul 5.90.

In urma secetei, ce bântuie atât la noi, cât și în cele mai multe părți ale Europei, prețurile bucatelor s'au urcat și neguțătorii de bucate sînt foarte precauți.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

I. B. în Jabln. Pentru ce scrii adresate-ve la tipografia arhiepiscopescă în Cernăuți (Bucovina).

I. A. în Bl. Foaia de aici își merge regulat.

I. Cr. în Călnic. Este: Dopp E. Comasările, îndreptar practic etc. 80 bani. La librăria Kraft (Sibiiu).

Bl. M. în Dêrste. Adresează-te la autor în M.-Velkér, p. u. Mezöméhes.

Proprietar, editor și redactor responsabil
Silvestru Moldovan.

Tiparul „Tipografia“ Iosif Marschall.

Băcănie de închiriat.

Subscrisul aduc la cunoștința on. public, că în comuna Tălmăcel, care numără la 1600 suflete și are depărtarea 20 chlm. de oraș am de închiriat pe timp de 3 sau 6 ani un local pentru băcănie aranjat cu mobilierul trebuincios, care e situat în centrul comunei, unde se poate ține spre vânzare tot felul de mărfuri, aparținătoare unei bune și bine aranjate băcănii.

La local sînt alăturate: curte, odale de locuit, pivniță, magazii, grajd, șură și grădină, toate în stare bună. 142 1-3

Doritorii să se adreseze la

Toma Tîrșia, arîndator,
Tălmăcel com. Sibiiului u. p. N.-Talmács.

Vindecarea deplină a boalelor secrete.

Să nu pregete nime într-o chestiune atât de gingașă a se prezenta odată în persoană pentru-că cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din străinătate poți afla punctual locul, cauza, răspîndirea și starea boalei, ori-cît de adînc ar fi boala înrădăcinată în organism. Pe baza acestei esaminări poți cu siguranță afla și calea, pe care ajungi la vindecarea rîului, ceea-ce fiecare o poate face acasă fără de a-și împedeca ocupațiunile. Dacă cineva nu poate veni în persoană, atunci sî-și descrie boala cu deamîruntul și după ce va fi esaminată va primi deslușirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă ținerea în cel mai mare secret. În scrisoare pune marcă de răspuns. După încheierea curei scrisorile se ard sau la cerere espresă se retrimite.

Un astfel de lecuitor și curățitor e institutul special al drului Palócz, medic de spital (Budapesta VII. Kerepesi-út 10) unde cu bunăvoință și conștiințioasă capătă ori-cine (bărbat sau femeie) deslușiri asupra vieții sexuale, unde i-se curăță sângele bolnav, nervii i-se întăresc, trupul întreg se eliberează de boală și sufletul de chinuri.

Fără conturbarea ocupațiunilor zilnice Dr. Palócz vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din fundament cu metodel lui propriu de vindecare și casurile cele mai neglijate, boalele de beșică, de țeve, de tisticule, de șira spinării, de nervi, urmările onanice și ale sifilisului, boala albă boale de sânge, de piele și toate boalele ce se țin de organele sexuale femeiești. Pentru femei e sală de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dă însuși Dr. Palócz dela 10 ore a m. până la 6 ore seara (Dumineca până la 12 ore la amezii).

Adresa: **Dr. PALÓCZ** medic de spital specialist;
Budapesta VII. Kerepesi-út 10. 129 1-

Bluse

dela Cor. 1.50 până la Cor. 15.—

În fasonul cel mai elegant și mai nou, cu r. și tot felul de **confețiuni**, cu prețuri foarte ieftine, sî capătă la

Eduard Elias, 119 3-6

Piața mică, nr. 1. — Secția textilă.

Prețuri ieftine.

Frideric Homm,

Sibiu. 111 4-10

Își recomandă depositul seu de

Lespezi-asfalt de izolat, cu petriș
Lespezi-asfalt de izolat, cu șgură
Lespezi-asfalt de izolat, cu dublu solid,
din rezidu de olein de petriș, cu țură

Mijlocul cel mai probat de a împedeca pentru totdeauna urcarea umezei din pămînt în ziduri.

Masă-asfalt de izolat, fluidă } pentru uscarea pămîntului
Asfalt de pîrete } reților umezi.

Împletituri de trestie pentru tavan (stocătură).

==== Gips și cement de portland ====

Yăpseli de minerale pentru fațade rezistente
temperiiilor,

==== Carbolineum și păcură. ====

Papă de asfalt pentru coperiș, de diferite țării.

==== Serviciu real. ====

AVIS.

Deschiderea băilor de sare și iod dela „ALBELE“

situate lângă

stațiunea „Szerdahely — Sos-fürdő“

— 5 chlm. dela *Mercurea (Erd. Szerdahely)* sa facut în mod festiv. —

Aceste băi sî potrivesc mai ales pentru *boale cronice, reumatice, scrofuloze, anemie, boale de nervi*; îndeosebi au aceste băi eminent efect vindecător la boalele de femei, *metrită, ohronică, endometrită, peri și parametrită, scurgeri, etc.* ca și la *resorpțiunea exudatelor după pleurită (aprinde de pelița coastei) perityphlită (aprinde de festinul gros).*

Afară de acestea mărește pofta de mîncare.

Trenul la băi sosește de cătră Sibiu la orele 6 și 11 a. m. și 7 p. m. ear' de cătră Alvincz la 4 și 9 a. m. și 5 p. m.

Un omnibus circulă zilnic de 2 ori între *Mercurea* și aceste băi și pleacă din *Mercurea* la 9¹/₂ ore a. m. și 2¹/₂ p. m.

Taxa de persoană tuor-retour e de 40 bani, pentru copii jumătate.

Odăi mobilate la băi cu următoarele prețuri: Din 15 Maiu până în 15 Iunie cu 16—20 cor. lunar, din 15 Iunie până 15 August cu 24—32 cor. lunar, din 15 Aug. până în 15 Sept. cu 16—24 cor. lunar. **Serviciu și albituri de pat etc.** cu 6 cor. lunar mai mult.

Taxa pentru scaldă. Baie rece în bazin 20 bani, baie caldă de vamă 80 bani pentru copii cu prețul de jumătate.

Restaurant aranjat modern, mîncări bune, bucătărie pentru bolnavi, beuturi alese, serviciu prompt și prețuri moderate.

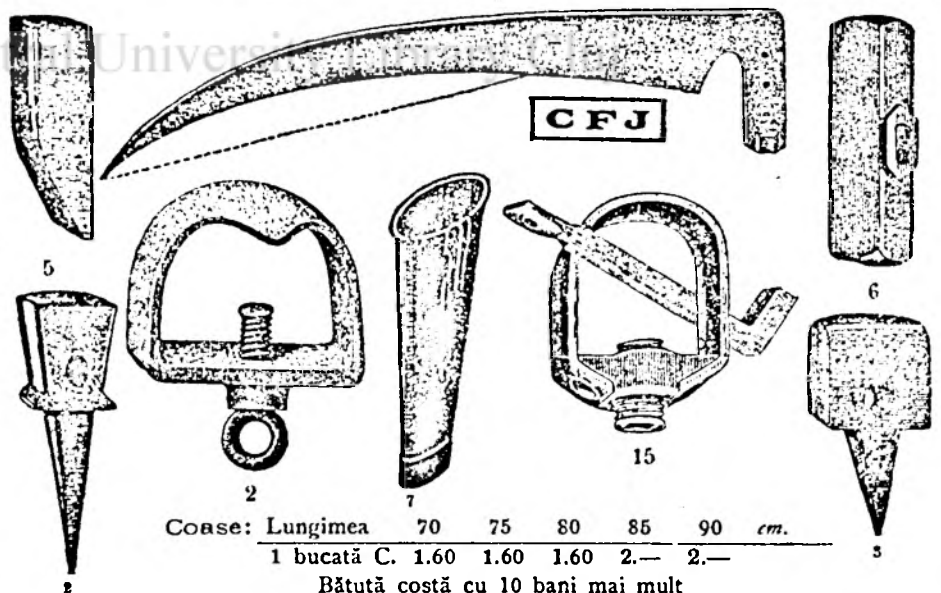
Analisa despre conținutul escelentelor substanțe ale apei cât și alte informațiuni sî pot cere dela subscrisul

Ilie Floașiu,

Mercurea — Reussmarkt — Erd.-Szerdahely.

127 2-6

Carol F. Jickeli, Sibiu. (La coasa de aur).

Pentru fiecare bucată garantez. Adecă, eu schimb ori-ce coasă provăzută cu semnul **CFJ** care nu ar corăspunde, chiar și atunci, când ea a fost bătută și întrebuintată. Economilor le pot recomanda cu cea mai mare încredere coasa aceasta. În decursul anilor s'a sporit foarte tare numărul coaselor vîndute. 116 3-

La cumpărare de 10 buoăți se dă o bucată pe deasupra!

Coasa aceasta cu semnul **CFJ** sî mai poate procura la firmele următoare:

Societatea „Consum“, Cîsnădie,
Ioan T. Gross, Sebeșul-săsesc,
Regina Buchholzer, Cața,
Iosif Graef, Șona,
Michail Ehrmann, Șeica-mare,
Michail Simonis, Dăișoara,

Carol Waedt, Bălcaciu,
Ioan Schlattner, Chișd,
Ioan K. Schuller, Agnita,
Iosif Schuster, Frăua,
Andrelu Nemenz, Richișdorf,
W. Prischak, Brad.

Nicovale, forma, fig. 2 8 Ciocane, fig. 5 à 250 300 fig. 6 à 300 grame
1 bucată C. —.96 —.96 1 buc. C. —.86 —.90 C. 1.—

Nicovalele și Ciocanele sî vînd pe lângă garanție pentru fiecare bucată. Fiecare bucată, care s'ar dovedi sau prea moale sau prea tare, se schimbă.

Verigi de coase fig. 2 13 15 fig. 7. Tocuri de cuți
pentru înțepenirea coasei, Dimensiunile ³⁴/₆₁ ³⁹/₆₃ ⁴⁰/₆₅ mm. smălțuite pe dinlăuntru și pe dinafară
1 bucată C. —.24 —.30 —.40 1 bucată C. —.40

— Cuți dela 10 bani în sus, în variație bogată. Îndeosebi recomand: —

— Cuțile americane 1 bucată C. —.40 —

— Cuți de Bergamo vinete închise, cu semnul **CFJ** 1 bucată C. —.80

Toporiște de coase, obicînuite de lemn C. —.44. — Toporiști pentru coase de holde (model întrodus de *Julius Teutsch*) 1 bucată C. —.90.

Greble de fer pentru coasele de holde, pentru a le șirofa pe toporiștile obicînuite de lemn 1 bucată C. 1.80.

Franzbranntweinul

lui
BRÁZAY.

Să se spele dimineața și sara părul și îndeosebi pielea capului cu **Franzbranntweinul** lui **Brázay**. Deja după o scurtă întrebuințare va înceta a se face mătreață și prin aceasta se delătură căderea părului.

100 1-2

Cea mai nouă și mai bună carte de limba maghiară pentru școalele populare române.

a apărut în editura lui W. Krafft în Sibiu:

Carte de cetire și gramatică maghiară pentru școalele populare cu limba de propunere română. De *Dr. A. Schullerus și I. Popovici*.

Partea primă 8° mediu. 88 pag. Prețul legat C —.50.
Partea a doua 8° mediu. 285 pag. Prețul legat C 1.70.

In legătură cu aceste cărți stă:

Manual pentru propunerea limbii maghiare în școalele populare cu limba de propunere română. (Indigitați metodice și schițe de lecțiuni) De *Dr. A. Schullerus și I. Popovici*. 8° mediu. 47 pag. Prețul broș. C —.60.

Consiliul pentru instrucțiunea publică de pe lângă înaltul ministeriu al instrucțiunii publice, în ședința sa din 9 Maiu 1903 s'a exprimat în mod favorabil asupra acestor cărți.

Exelenția sa dl ministru reg. ung. de culte și instrucțiune publică, pe baza criticei oficiale a aprobat aceste cărți prin ordinațiunea sa nr. 1103/904 Pres. 138 1-3

Profesorul Dr. Jancsó Benedek în recenziunea sa asupra acestor cărți zice între altele următoarele: „... fiind aceste cărți lucrute cu diligență laudabilă și după un metod pedagogic corect... le recomand în convingerea, că aceste cărți vor face foarte bun serviciu în școalele amintite la propunerea limbii maghiare

Presa încă a apreciat aceste cărți în modul cel mai favorabil, recomandându-le ca pe cele mai bune printre toate cărțile de limba maghiară, câte au apărut până acum.

Conferențele învățătoarești, după compararea făcută între cărțile existente de limba maghiară, au recomandat „Carte de cetire și gramatică maghiară” de *Dr. A. Schullerus și I. Popovici*, ca fiind mai coreșpunzătoare, mai practice. Deci fiecare învățător, în interesul său și al elevilor săi, va face bine folosindu-se de aceste cărți la propunerea limbii maghiare.

După-ce din mai multe părți s'a exprimat părerea, că partea II ar fi prea voluminoasă pentru școalele sătești cu un învățător, s'au luat dispoziții ca pe începutul anului școlar 1904/5 să apară o ediție mai redusă și mai ieftină a părții a doua.

Icoanele de intuițiune de Hölzel, cari servesc de basă la aceste cărți, se află în librăria W. Krafft. Prețul unei icoane de părete trase pe pânză C. 6.60.

Cel mai ieftin izvor de cumpărare.

Cel mai ieftin izvor de cumpărare.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public, că în colțul **Pietei-mici nr. 2 din Sibiu**, sub firma **P. Săbăduș**, am aranjat o

Prăvălie de pânzărie,

de

Manufacturi și de articlii de modă pentru dame și domni,

întru toate coreșpunzătoare recerînțelor timpului nostru.

In urma legăturilor mele avantagioase am ajuns în poziția plăcută, ca ori-cărui mușteriu al meu, care cumpără la mine în preț de 20 cor. li pot servi după fotografie,

● Cu totul gratuit cu un portret desemnat cu creionul, în mărimea naturală ●

și numai pentru ramă și porto postal trebuie să cer 3 cor. Un portret în oleiu e, cu puțință diferență, ceva mai scump.

Cerënd sprijinul binevoitor, mă recomand   Cu profundă stimă

P. Săbăduș.

143 1-3

Cel mai ieftin izvor de cumpărare.

Serviciu atent și punctual.

Prețuri moderate solas.

Ocna-Sibiului — Salzburg — Vizakna.

HOTEL BRESSLER.

Deschis din 15 Maiu până în 30 August.

Odăi de închiriat lunare, bine mobilate. — Sală mare pentru
măncare. — Grădină de restaurațiune umbroasă și Parc. —
Bucătărie bună. — Beuturi curate. — Serviciu prompt. —
Prețuri moderate. 128 2-2

La sezonul de vară.

Imi iau permisiunea a face atenți pe onor. mei mușterii și p. t. public asupra depositului meu bine asortat:

Pălării de păsă și de paie

pentru bărbați și copii, cum și chipluri, pe lângă prețuri foarte scărite și anume pentru bărbați dela 2 cor. 20 bani în sus, ear' pentru băiați dela 1 cor. 20 b. în sus.

Cilindre, elacuri în formă de primăv. pro 1904.

De sprijin binevoitor să roagă
Cu deosebită stimă

Gustav Schuster,

Sibiu, Piața-mare nr. 17.

140 1-5

George Schenker & Fiu

Fabrică de spirt și deposit liber de spirt
Sibiu, — Hermannstadt, — Nagyszeben.

Ofer rămânënd liber, contra netto casa și dela fabrică sau deposit liber

ff. 96% Spirtrafinade, ...	pr. 10.000 Lt. %	Cor. 1.50
ff. 93% Spirt crud.		1.48
ff Licheuri de tot soiul, apoi rachiuri sau rum obicînuit la luarea unui sortiment de 25 Lit. sau și 25 Lit. de o calitate pe litră		1.—

La procurarea cu rambursa de spirt sau raffinade este de dat ca arvonă pentru dările coreșpunzătoare de fiecare Lit. Cor. 1.— 113 26-52

Ghete de pânză

cu tivitură înaltă de piele

și talpă dublă

recomandă

cu prețurile cele mai

ieftine

CAROL NIEDERMAIER

33 Strada Cisnădiei 33

„La pălăria roșie“.

Revânzătorilor se dă scăzământ.

Kaiser-Borax

Pentru întrebuințare zilnică în apa de spălat.

Boraxul-imperial chemic, curat, este pentru piele mijlocul de *înfrumusețare* cel mai *natural*, cel mai blând și mai sănătos, face apa moale, vindecă pielea dură și necurată și o face delicată și albă. Mijloc antiseptic probat pentru îngrijirea gurii și a dinților și pentru folosință medicală. Precauțiune la cumpărare! Veritabilă numai în cartoane roșii cu 15, 30 și 75 bani, cu instrucțiune detaliată. Nici când liberă! Mai departe: Săpun Mack-Pasta, Săpun de Borax-imperial, Săpun de lapte de crin, Săpun Tola, prav de dinți Borax imperial și Borax-imperial parfumat. Singurul fabricant pentru Austro-Ungaria: **GOTLIEB VOITH, Viena, III/1.** 122 2-5

Cine iubeste

o față delicată, curată fără pistrii o piele moale mlădioasă și un teiu rosaceu?

Acela se se spele zilnic cu cunoscutul

Săpun de lapte de crin

medicinal al lui 65 12-26

Bergmann

(Marca de scutire: 2 bălești)

dela Bergmann & Co., Dresda și Teschen pe/E. Bucata cu câte 80 bani se află la:

Farmacia la „Ursu“ } în Sibiu.
I. B. Misselbacher }

Parfumeria Meltzer, strada Cisnădiei.

Gustav Meltzer, strada Gușteritei nr. 25.

CAROL ARZ, strada Cisnădiei. ☒

Prima fabrică ardelenă de lumini de stearni, Piața-mare.

Pentru măsurare, parcelare și pregătirea de harte de locuri de moșii și complexe de teritorii de ori-ce soiu, cum și pregătirea de planuri de edificare și preliminari de spese, parcurse, demarcațiuni de hotare, facerea de guri de mine și păreri asupra minelor în direcția montanistică și geologică, asemenea pentru pregătiri de proiecte cu asigurare de executarea cea mai esactă și socotite foarte ieftin, se recomandă

105 4-10

LOUIS MEISE,

birou tehnic, Sebeș, (Szászsebes).

Essență de Cheag.

A incheaga laptele, a face ieftin și în timp foarte scurt o brânză gustoasă.

De aflat în farmacia la „Ursu negru“ a lui

Guido Fabritius,

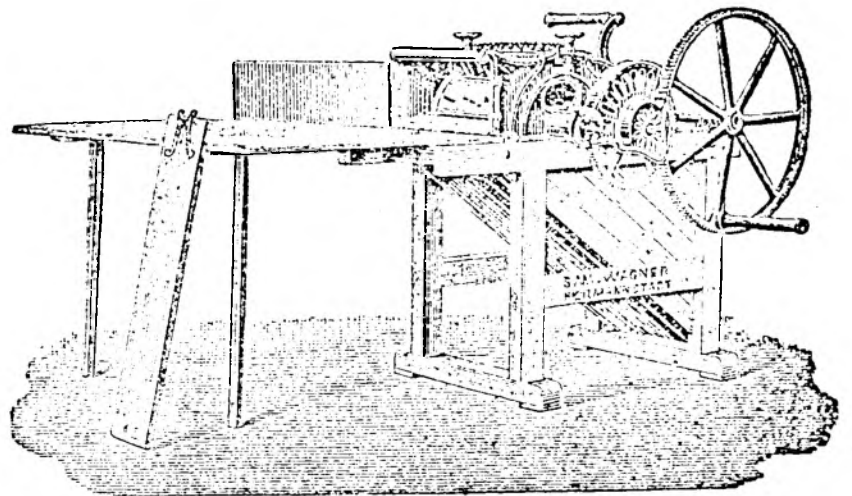
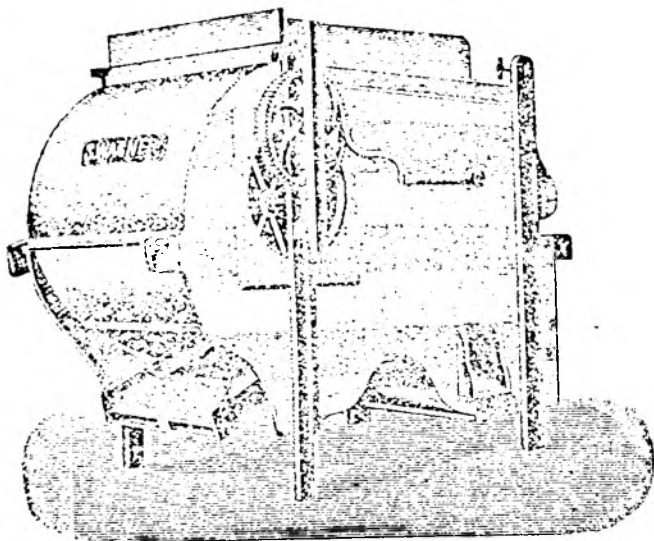
Sibiu, piața-mloă.

139 1-5

SAM. WAGNER

prima turnătorie de fer, fabrică de mașini și unelte agricole, atelier de mori și prăvălie de fer

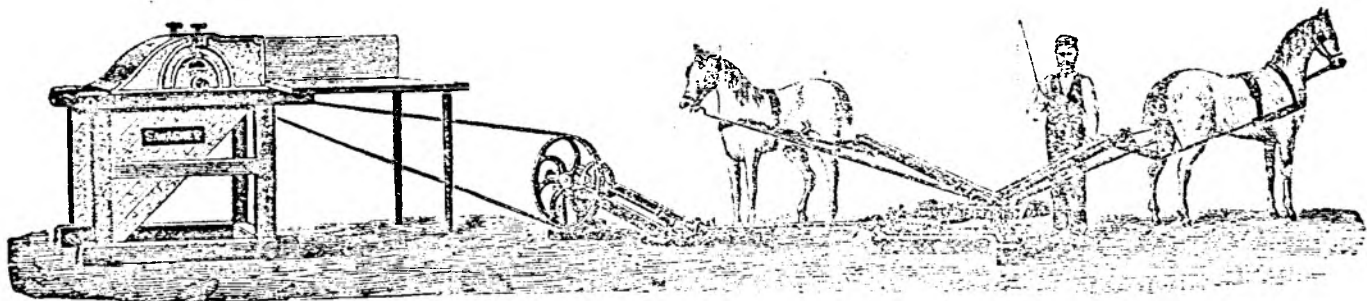
SIBIU, Piața de fân nr. 1.

☛ Cele mai bune și mai escelente ☚

Mașini de treerat grâu cu mâna și cu manej, Mori de vânturat (Ciure) Triloruri, Greble de adunat fânul, sfârmător de oucuruz precum și altele mașini și unelte economice se liferează cu prețurile cele mai ieftine și pe lângă cele mai avantajoase condițiuni de plată.

141 1-8

☛ Cataloage la cerere gratis și franco. ☚

Casa de păstrare (reuniune) în Seliște com. Sibiu.

Anunț.

»Casa de păstrare (reuniune) în Seliște»
acoardă împrumuturi fără nici o proviziune
sau competență de scris, și anume:

I. Împrumuturi pe obligațiuni cu caventi
și împrumuturi cambiale

dela k 50 până la k 1000 cu 8%
" " 1000 " " " 5000 " 7%
" " 5000 " " " 20000 " 6 1/2 %
" " 20000 în sus " 6%

II. Împrumuturi ipotecare și împrumu-
turi cambiale cu acoperire ipotecară

dela k 100 până la k 1000 cu 7%
" " 1000 " " " 5000 " 6 1/2 %
" " 5000 în sus cu 6%

III. Credite de cont-curent pe lângă
acoperire de hârtii de valoare sau ipotecă

sume până la k 5000 cu 6.8%
și peste " 5000 " 6.3%
Interese decursive.

Din ședința direcțiunii ținută la 14 Aprilie 1904.

95 6-10

Direcțiunea,

• • Atelier de tinchigerie • •

Andrei Szinte

Sibiu — str. Faurilor nr. 6 — Sibiu.

În acest atelier solid și bine arănat
s'au executat toate lucrările de tin-
chigerie, (cruci, acoperiș etc.) pentru
catedrale rom gr-or. din Sibiu, precum
și lucrările de tinchigerie pentru școala rom.
gr-or., pentru banca și edificiul judecătorei
cercuale din Seliște.

Comande pentru tot felul de lucrări de
tinchigerie, îndeosebi scocuri, acoperișe
de case, vile și biserici se execută cu cea
mai mare corectitate cu prețuri foarte con-
venabile. 104 4-6

Recunoștințe numeroase. o o o

o o o Legături și convexiuni estinse.

„Institut de detectiv“

Sibiu — Hermannstadt — N-Szeben
Strada Gușterii nr. 54.

Îngrijește de eruări, observații, supra-
vegheri, procurare de dovezi, scrutare în
afaceri delicate, cum și comisuni de ori-ce fel.

Informații despre afaceri comerciale și
personale (și în abonament fără deosebire
de loc, adecă atât pentru Sibiu, cât și pentru
ori care loc din patrie și din străinătate.

Ranjare de cavaleri și comercianți, pro-
curare de ipotecă, executare de convesiuni,
colectare de anunțuri etc. etc. Comisuni se
pot face și sub chiffre. Discreția cea mai
strictă. Rezolvare momentană. Consultator
în toate afacerile.

Direcțiunea institutului.

La informații se se alătură porto
pentru retur. 96 7-26

Earăș de nou

pot se recomand cu conștiință liniștită
bine renumita mea

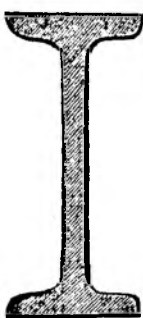
Parfumeria Meltzer

Strada Cisnădiei, edificiul comandei de corp,

spre a cumpăra de aici tot felul de articli
pentru îngrijirea pielii, a dinților, a părului, cum
și toate felurile de parfumi, săpun de toaleta
etc. Principiul meu negustoresc: articli buni și
solizi cu prețuri estine, e recunoscut în general.

E îmbucurător, dacă poate cineva intra în un
local de negustorie cu deplină încredere și are
convingerea, că pentru banii sei scumpi capătă
în adevăr articlii corespunzători. Renumita
parfumerie Meltzer urmărește de mulți ani
acest principiu și putem recomanda cu căl-
dură această firmă silitoare stimaților nostri
abonați. 117 3-6

Pentru scopuri de edificare.

124 3-10

Traverse ■ Fer în rude

■ Chel de fer (în păreți) ■

— în tot felul de dimensiuni. —

Împletituri de trestie pentru stucături

● Pappă asfalt pentru coperiș ●

Lespezi de izolat — Scânduri și lați
se află totdeauna în deposit, cu prețuri moderate

Andrei Rieger

Prima fabrică ardeleană de mașini agricole și turnătorie de fer, SIBIU.

Carol Wultschner

Piața mare, nr. 5.

Prăvălia de mașini de cusut și de biciclete,

își recomandă depositul seu asortat cu mașini de cusut pentru
familii și industriași, fabricatul cel mai bun din țară și din
estere, cu prețurile cele mai ieftine.

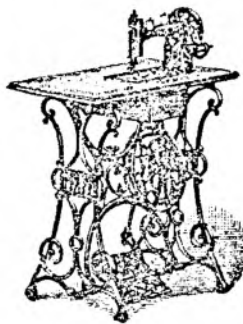
Singura reprezentanță

a renumitelor mașini de cusut Gritzner.

Montare și emailare proprie a bicicletelor.

Se află întotdeauna toate părțile constitutive pentru mașini de
cusut și biciclete. 49 8-26

Reparaturi de ori-ce sistem la mașini de cusut și biciclete se
execută cu garanță în atelierul meu cu prețuri foarte moderate.

A XXIV-a loterie de stat reg. ung. de binefacere

pentru scopuri de binefacere de folos general Loteria aceasta conține 7691 de câștiguri, în
suma totală de 365,000 Cor. cari se plătesc în număr.

Câștigul principal 150.000 Cor.

Mai departe:

1 Câștig principal cu	Cor. 50,000	20 câștiguri cu à	Cor. 500
1 „ „ „ „	20,000	50 „ „ „ „	100
1 „ „ „ „	10,000	100 „ „ „ „	50
2 câștiguri cu à	5,000	1000 „ „ „ „	20
5 „ „ „ „	2,000	6500 „ „ „ „	10
10 „ „ „ „	1,000		

Tragerea irevocabil la 30 Iunie 1904.

Un los costă 4 Coroane.

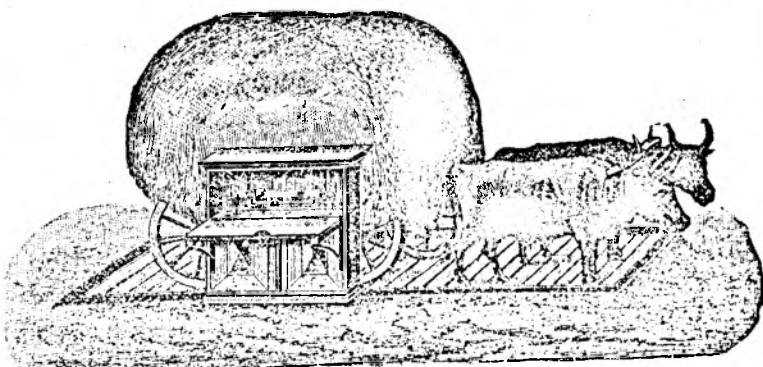
Losuri se capătă la Direcțiunea loteriei reg ung. în Budapesta (oficiul principal de
vamă) la toate oficiile postale, de dare, de vamă și de sare, la toate gările și în cele mai multe
trafici și casse de schimb.

121 2-3

Direcțiunea loteriei de rente reg. ung.

Cel mai important obiect pentru fiecare

● econom și pentru ori-ce comună. ●

Cea mai nouă basculă (cântar) cu pod și cursor sistem Hess,

pentru cumpănirea vitelor și a ori-ce fel de cară încărcate.

Bascula este montată în pat de fer și este construită întreagă din fer și oțel (podul
basculii este acoperit cu lemn de stejar).

Catalog de prețuri ilustrat despre cântare de tot soiul gratis și franco prin
fabrica de cântare

Victor Hess, Sibiu (Ungaria).

33 7-26

Premiada în 1903 la expoziția industrială Sibiu,
medalia de aur 1903 la expoziția economică Ghratig
d. prava, medalie de argint.

Premiada în 1903 la expoziția industrială Sibiu,
medalia de aur 1903 la expoziția economică Ghratig
d. prava, medalie de argint.

Medalia de aur dela Expositia stiintifica din Bucuresti, 1903.

Enciclopedia Romana
publicată de îndreptarea și sub auspiciile
ASOCIAȚIUNII
pentru
literatură română și cultura poporului român
de
Dr. C. Diaconovich.

Ce numeroase ilustrații și hărți.

3160 pag. 8^a mare — 37.622 articole.

3 tomuri legate luxos K 80.—
33 fasc. broșurate K 70.—

Editura și tiparul W. Krafft, Sibiu.
1904

120 3—5

Bani! Bani! Bani!

Subsemnata întreprindere stă în legătură cu cele mai mari bănci din țară și esoperează **Imprumuturi pe pământuri și edificii**

cu cele mai favorabile condiții și cele mai ieftine interese, și anume pe termen de 10—70 ani cu 2%—5¹/₂%.

Credit personal

cu garanți și obligație pe 5—10 ani.

La funcționari de stat, comitat și oraș precum și la oficeri credit simplu și fără garanți.

La dorință servim cu informațiune, rugând marcă pentru răspuns. 21 15—

„PECUNIA“

întreprindere de credit.
Sibiu, (Nagyszeben Quergasse nr. 27).

Eftin de minune!!

500 bucați ou fi. 1.85.

Un orologiu escelent și elegant, cu garanță că umblă bine și în 36 de ore numai odată trebuie tras, împreună cu un lanț aurit; un admirabil ao de cravată ou brillant-simill; un inel aurit ou peatră limit. pentru domni ori dame; o garnitură admirabilă, constătătoare din bumbi de manșete, guler și un plept, gar. 3%, aur-double, 6 bucați batiste de buzunar, gar. de in; unelte de soris elegante de nikel; o etui de oglindă de toaletă ou un pepten frumos; un săpun de toaletă aromatic; o carte de notițe legată; 12 bucați de bilete artistice a bărbaților renumiți ai secolului trecut, 72 buc. pene de cancelarie engleze și încă 395 bucați diverse, cari sunt folosite în casă, sunt gratis. Toate la oaltă cu orologiu care singur prețuiește acești bani, costă numai fi. 1.85.

Trimiterea cu rambursă sau cu plată înainte prin casa de esport

H. Spingarn, Cracovia, nr. 42.

La cumpărare de două pachete dau gratis un frumos briceag de buzunar, cu două tășuri. La mai mult de două pachete de fiecare un astfel de briceag.

Pentru-ce nu convine, se trimite numai decât înderept bani. 136 1—1

— **Lucru solid și prețul ieftin nu e avisat la** —
RECLAM.

Marmură transilvană, granit svedian și industrie

— **de peatră de syenit** —

Gerstenbrein & Schneider

atelier de petrărie și sculptură, deposit de monumente pentru morminte,

● ● **produse proprii** ● ●

In colțul stradelor Trei-Stejari și Lastenstrasse, Sibiu.

Fabrica și centrala în Cluj (Kolozsvár) Desma-utcza 21.

— **Filliale: Orade, Sibiu.** — 114 4—10

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public român din loc și jur, că 'mi-am mutat

● ● Prăvălia de manufactură ● ●

— din Piața-mică nr. 2, tot în Piața-mioă nr. 11 —

— in dosul păpușarilor. —

De oare-ce aci plătesc chirie pentru localul prăvăliei cu 1600 coroane anual mai puțin, mă aflu în plăcută poziție a pute servi cu prețuri și mai ieftine, și 'mi-am propus, ca — dacă *Dumnezeu îmi va ajuta* — în cel mai scurt timp să 'mi asortez depositul cu tot felul de mărfuri țărănești, precum *bumbac, pěr, lănică, arniciu, țesături*, mai multe soiuri de *pânză*, cum și *cărpe de pěr*, etc.

Pentru inteligență ofer depositul meu bine asortat în *cămeși de chiffon, creton, Oxford și Trico*, apoi *ismene, gulere, manchete, cravate, cuverture de lână și bumbac, plapome în creton, ruș, satin cu vata umplute, ploțere, cămeși de dame, camisole, fuste, cretonuri, pergaluri, barcheturi, stose de pěr*, și toate căptușelile recerute la efectuarea hainelor de dame și bărbați, cum și alți o miă aici neamintiti articli. O mică probă ajunge ca să se convingă ori-cine despre estinătatea și soliditatea prăvăliei mele.

Rugënd onoratul public românesc pentru binevoitorul seu sprijin, semnez

Cu toată stima

Aurel Popescu.

89 7—

Stropitoare pentru peronospora.

Ofer cele mai bune stropitoare (sprite)

Cornelia și Vermorell

veritabil, cu garanță de un an, pe cambiu de plătit pro 1 Noemvrie c. cum și rude de fer, fere de plug de Stirla, coase sub garanțe, sape, cuțe, lăcate și tot soiul de articli de fer, în calitatea cea mai bună și cu prețurile cele mai eftine.

Victor Dahinten,

magazin de ferărie în Alba-Iulia lângă

Fântână

107 5—10

In atențiunea binevoitoare!

Din incidentul sărbătorilor de Paști apropiate vine la vnzare de azi începnd

Berea noastră de Martie (à la Pilsner)

Atrăgënd atenția asupra acesteia, cum și asupra

Berii bock-salvator

a noastre, recunoscută de escelentă, observăm încă, că berile noastre premiate la expositia industrială din anul trecut cu medalia de aur, se află în totdeauna proaspete dela cep, respective în butelii umplute proaspēt, aproape în toate ospetăriile, cafenelele, băcăniile și boițitele (Greislerei).

Recomandând încercarea berilor noastre, rămânem

Cu distinsă stimă

Prima fabrică ardeleană de bere, cu vapor a

Erezilor lui Ioan Habermann.

66 8—8